

DISPUTATIONES
GRAMMATICALES

C U M

Super *Regulis Liliæ*, u

Nominum Generibus, Verbo-
rumque Præteritis & Supinis,

T U M

Robinsonianis, de Heteroclitis,
In Scholarum usum Concinnatæ,

Operâ

GUILIELMI HUGHES *Claphamienfis*.

Nequis tanquam parva fastidiat *Gramma-
tices* Elementa. *Quint. l. i. c. 4.*

Est enim *Clavis* omnium disciplinarum.
Voss. de Art. Gr. l. i. c. 3.

Omne tulit punctum qui miscuit, *utile
dulci*, Lectorem *delectando*, partiterq;
monendo. *Hor. de Art. Poet.*

80 P. 170. A. 1

Londini, Typis G. R. prostantq; venales apud
Robertum Bou'terum ad insigne Capitis
Turcici in *Cornhill* e regione Emporio
Regali, Anno 1671.

Viro cum *Literarum* tum *Virtutis*
studiosissimo

DIONYSIO GAUDENO

Equiti,

Senatori Londinensi.

CUM sint omnino, *Vir meri-*
tò Amplissime, rationes
duæ quæ Scripti aliquid
in vulgus tradituros a multis jam
retro seculis ex *Optimatibus* ali-
quem in operis limine blandè sa-
lutare potissimùm moveant, qua-
rum altera ad patrocinia compa-
randa, altera ad beneficia commemo-
randa spectat : harum nunc

temporis utraque, conjuratione
quasi factâ, me officiosè *Te* compel-
lare; *tuoque Nomini* hoc quicquid
est opusculi, quâ par est religione,
dare, dicare, dedicare jubet. Quid
enim? Nec ejus ego sum ingenii,
quod scio quam sit exiguum, ut
magnâ *sine tutelâ* lucubratiunculas
meas in lucem proferre integrum
putare auisim: nec *tuam toties ex-
pertus benevolentiam*, de eâdem vel
futurâ timere, vel *præteritâ* tacere
possim, nisi ingratus quàm qui
maximè, idque meritissimò, audire
velim. Accedit huc etiam, seu po-
tius familiam ducit, quòd istæ,
qualescunque sint, Disputatiuncu-
læ *tuis sub auspiciis* se natas esse
gloriantur, *Tibi* se totas debere
profitentur, *Te unum* sibi Patronum
orant, & obtestantur. Nec

Nec *argumentum* profectò usq;
adeo rem nihili esse ut tanto sit
prorsus indignum patrocínio re-
putabit quisquam, nisi qui perditè
rerum imperitus *Poetas, Oratores*
Philosophos, Legatos, Principes, ip-
fos tandem Imperatores in hanc o-
lim arenam descendisse, hac etiam
Spartâ adornandâ desudâsse, planè
nesciant. Quid *C. Casarem*, quid
Dionysium Syracusanum, quid *Cra-*
tetem Mallotem, quid *M. Varronem*,
quid *Fabium Quintilianum*, quid
Val. Catonem cum sexcentis aliis,
iisque tum *maximis* tum *vetustissi-*
mis (ut recentiores, *Linacros* nem-
pe, *Erasmos, Scaligeros, Sanctios,*
Alvaros, Vossios, & istiusmodi lite-
rarum *Proceres* omnino taceam)
recensere opus est? Hi tamen *om-*

nes, quod nemo nescit, vel ore, vel calamo rem Grammaticalem immensum quantum tractârunt, ordinârunt, adornârunt.

Quòd si in nostro quoque tentamine *materiam æquâisset opus, quin Tibi hic libellus voluptati, aliis utilitati, nemini ingratus foret fanè nullus dubitarem.* Sed animo defunt vires : ideóque *Sic ut quimus, aiunt, quando ut volumus non licet, necesse est faciamus.* Quod mihi tamen ne graviori vertatur vitio a *Te*, pro singulari tuâ quâ es in omnes literarum *vel candidatos* humanitate, vehementer etiam atq; etiam *peto* ; equidem *impetrare* non despero. Spem planè auget quòd haud ita pridem *his ipsis Disceptationibus* in Scholâ habitis

Te

*Te æquo animo interfuisse; Nôsq̃ue
tum amplo comitatu ornâsse tum
præmiis magnis onetâsse lætus ac
gratus in memoriâ teneam.*

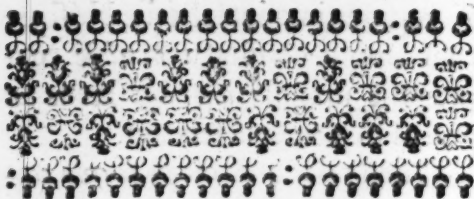
*Quod reliquum est, pede quo cæ-
pisti perge, Mæcenas optime, quaeso :
& opellam hanc, animi reverà gra-
tissimi pignus, ut boni consulas, &
authorem in clientelam tibi com-
mendatum semper habeas obnixè
rogat*

*Summâ in perpetuum Tibi
devinctus observantiâ.*

*Nabam Claphamiz
in Agro Surriensi
XIV. Kal. Sept.
Anno Dom. 79.*

Guilielmus Hughes:

Lectori.

Lectori.

J*Amdudum, multas, nec leves
adeò, de Grammaticâ Regiâ
querelas, passim fuisse sparsas,
vel me tacente, nemo nescit. Hinc
novas (ne nullas dicam) sibi suis-
que, prout cuique visum est Ludi-
magistro, cudendi ansa est arrepta.
Inde discipuli, annum jam forsân-
num & alterum ex Regulis vete-
ribus linguæ Latinæ tyrocinium
facientes, in Præceptorem novitati
de-*

deditum fortè fortunà incidentes
magno cum temporis dispendio, Pe-
nelopes retexunt telam. Denique
Parentes ipsi pueros istiusmodi Ma-
gistris traditos, pessimè licèt cum
domi tum Scholâ se gerant, ibidem
donec ex ephebis excesserint, alere
necesse habent; eâ scilicet lege, at-
que omine, ut Si citiùs discedant,
totius temporis & impensæ certissi-
mam jacturam faciant. Viris sa-
nè liberalibus indignum facinus,
minimèque ferendum! Cui ut ea-
tur obviàm & operæ pretium esse,
puto; eumque ad finem Disputatio-
nes hasce, qualescunque, instituo.
Metam hîc tangimus, nècne,
Lectorem penes esto iudicium,
Regulæ certè Grammaticales,
etsi non omnibus absolutæ uu-
meris

meris, plerisque tamem hinc ut
evadant, fore Spero. Quod si hunc
fœtum, horis genitum succisivis,
tollendum putas; eoque, manu
tractare, sinu fovere, mente repo-
nere non dedignaris, Fratres ger-
manos, at majores natu, annisque
utiliores, me brevi (cum Deo) da-
turum, fidem do. Interea loci
---Siquid novisti rectius istis

Candidus imperti: si non, his
utere mecum; Et

Bene Vale.

S R L L A B U S.

Dictionum quibuscum huic Libello res est.

A		Averni	B	
A Bydos <i>com. gen.</i>	10			37
Ablatio	62		B Adra <i>neut.</i>	II. 103
Abcondi, & didi	59		Bacchanalia.	103
Accepto	60		Bacchar <i>neut.</i>	29
Accuo	63		Baccharis <i>fam.</i>	20.
Acinaces <i>mas.</i>	19		Balanus <i>dub.</i>	22.
Adria <i>mas.</i>	18		Barbitus <i>dub.</i>	26.
Adverbia <i>neut.</i>	17 90		Biblia <i>car. sing.</i>	106
Adversaria <i>car. sing.</i>	106		Bifrons <i>Adject.</i>	18
Aedon <i>fam.</i>	30		Bilis	100
Astiva <i>car. sing.</i>	106		Bubo <i>mas.</i>	27
Albula <i>fam.</i>	4		Bucolica	103
Ales <i>dub.</i>	34			
Aliquis <i>vocat.</i>	95		C	
Algeo <i>car. sup.</i>	79		Cacutio <i>car. sup.</i>	79
Allia <i>fam.</i>	4		Cape	89
Alpha Beta n.	17. 60		Calchas	108
Amando	62		Cambio <i>car. pra.</i>	78
Ambage	91		Curbasus <i>plur. neut.</i>	89
Amixi	53		Caro <i>car. pla.</i>	78
Anas <i>fam.</i>	33		Causa	62
Anhelo	60		Cellui	43 . 58
Annalis	101		Cenchris <i>mas. fam.</i>	19
Antæ <i>car. sing.</i>	105		Centum	103
Antecelio <i>car. sup.</i>	79		Cerealia	103
Apinz <i>car. sing.</i>	105		Cestus	99
Apollinares	103		Cete <i>car. sing.</i>	106
Applaudo	64		Ceveo <i>car. pra.</i>	78
Artaxata	II 103		Chaos <i>neut.</i>	20
Autocreas <i>neut.</i>	32		Chlamys <i>fam.</i>	32
Astus	91		Chremes	108
Athenæ	103		Circenses	103
Atomus <i>fam.</i>	22		Circumago	64
Atriplex <i>neut.</i>	32		Circumsteteseine	59
Attagen, ena	108		Clango <i>car. sup.</i>	79
Attollo <i>car. pr.</i>	78		Clientis <i>mas.</i>	26
Atico <i>car. pr.</i>	15.		Clitella <i>car. f.</i>	105
			Coccyx <i>mas.</i>	25
				Calices

Caelites
 Coemo
 Colis *mas.*
 Comicia
 Comitium
 Commendo
 Communia
 Compita
 Conferbuit
 Conjecto
 Cortex *dub.*
 Crepo
 Crevi
 Cucurri *composit.*

D

D Apis
 Datum, ditum
 Decem
 Deferbuit
 Denseo *car. pr.*
 Dejero de juro
 Delicium *plur. fam.*
 Demando
 Deponentia
 Depsi, depsiui
 Diaria *car. sing.*
 Distio *material.*
 Dicis
 Digredior
 Dimicavi, ui
 Discrepavi, ui
 Distinguo
 Ditionis
 Dives *Omn. gen.*
 Donaria *car. sing.*
 Druentia *fam.*
 Numus *mas.*
 Duo

E

E Bur
 Eiusmodi
 Ellici
 Elysum *plur. mas.*
 Enicui
 Erytepilas *neut.*
 Euphrates

104 Excufo 63
 65 Exultimo 64
 19 Exlex *Adject.* 18
 106 Explodo 64
 107 Exipes 91
 60 Extinguo 48

F

F Abii 98
 106 Fama 100
 46 Fascinum 102
 60 Fel *ib.*
 Fel Perio *car. pr. at.* 70
 78 Ficus, i, *mas.* 21
 57 Fio 77
 Flavco *car. pr.* 78
 93 Forceps *fam.* 33
 73 Fors 91
 103 Fortuna *car. f.* 105
 46 Fressam 69
 78 Frit 89
 62 Frigum 71
 87 Fugis 93
 62 Fuga 100
 75 Fulgeo *car. sup.* 79
 51 Fur *mas.* 18
 106 Furo *car. pra.* 78

G

G Abii *mas.* 9.103
 60 Gadir *neut.* 11
 58 Gauges 103
ib. Gargarus parum Latine 87
 48 Gaurina *com. g.* 4
 93 Gausape 89
 36 Gemini 101
 108 Georgica 103
 4 Gerax *car. sing.* 105
 14 Gestio *car. sup.* 79
 104 Gith *neut.* 89
 101 Glabreo *car. pra.* 78
 91 Glycerium *fam.* 16

H

H Alcyon *fam.* 21.30
 87 Halc *neut.* 17
 58 Halex *fam.* *ib.*
 32 *ib.*
 108 Hic

63
64
18
64
91
48
98
60
02
16.
70
21
77
78
33
91
05
69
89
71
93
00
79
28
78
03
11
63
87
4
89
01
03
05
79
89
8
6
0
7
16.
ic

Hic *Vocativo*
Hierotolyma *pl. n.*
Hippo *mas.*
Hinc *car. pra.*
Hispal *neut.*
Hom *mas.*
Hyberna *car. sing.*

Jader *neut.*
Illex *Adject.*
Ille *Vocativo*
Incesso *car. sup.*
Incessi
Incitas
Increci *avigni*
Incurio
Indoles
Inepho *car. sup.*
Ineri
Inficias
Ingratus
Jovis
ipse *Vocativo*
Jugalis
Jugerum
juvo *car. sup.*

Labo *car. pra.*
Ladico *car. pra.*
Labes
Lacessi
Laches
Lagopus
Lampas, ada
Languco *car. sup.*
Laver *neut.*
Lautia *car. sing.*
Lecychus *fam.*
Lethe *fam.*
Libripas *mas.*
Liquet *car. pra.*
Liquor *car. pra.*
Lixez *car. sing.*
Liveo *ar. pra.*
Locii

95 Loculi
56 Lutum *M*
10 M^{acellum}
78 Migalia *car. f.*
11 Mojilis
35 Mane
106 Matrona *fam.*
Maximi
4 Medeor *car. pra.*
28 Mele *car. sing.*
95 Melos *neut.*
79 Merges *fam.*
50 Merui
91 Mille
53 Mereo *car. pra.*
63 Motella *com. gen.*
100 Mulciber
79 Mulier
104 Mulxi *o. sol.*
91 Mundus *muliebr.*
1. Municeps *com. gen.*
93 *N*
95 N^{Ar}ma *neut.*
19 Narbo *mas.*
88 Narbo, ona.
79 Naralitia *car. f.*
87 Natrix *fem.*
19 Nauci
100 Necatum, nectum
59 Necessa
108 Nefas
30 Nemini
108 Nequam
79 Nepenthes *neut.*
32 Nex
106 Nexo *car. pra.*
21 Niveo *car. sup.*
4 *O*
26 O^{Bedio}
78 Oedipus
78 Olympia
105 Omnis *Vocativo.*
78 Opes
103 Oⁱus *mas.*

104
102
102
106
19
89
4
98
78
106
20
30
76
89
78
4
108
31
45
99
34
4
10
108
106
34
91
70
42
87
89
94
89
20
100
42.78
79
64
108
102
95
105
9
Opus

Opus Adject

P

Pegnum *mas.*
Panaces neut.
 Pangrus *plur. n.*
 Pango
 Palumbes *dub.*
 Pancreas *neut.*
 Paradisus *mas.*
 Parapherna *car. sing.*
 Parcitur
 Parfum
 Passum
 Passus
 Præper *Omn. gen.*
 Paupertas
 Pectus, pexum
 Pecudis
 Pendi
 Pejoro, perjuro
 Pelagus
 Perpenor
 Pertracto
 Pharus *fem.*
 Philippi *mas.*
 Pinctum, putura
 Picuita
 Plebs
 Plebes
 Plus
 Ponda
 Pontus *mas.*
 Poster
 Posthabeo
 Præbia *car. sing.*
 Præcello
 Precis
 Primores
 Proceres
 Propria *quando. plur.*
 Profilio *car. sup.*
 Præper *Omn. gen.*
 Pudor
 Pugillares
 Pythion *mas.*

39

16

20

68

63

22

31

21

106

68

ib.

69

76

36

100

71

93

46

61

102

60

61

22

10. 103

71

100

ib.

108

91

89

10

104

63

106

19

93

104

ib.

99

79

36

99

104

27

Quatio *car. pra.*

Quatuor

Quinbet *Vocativo*

Quinque

R

Reate *neut.*

Recensum, ium

Ref. illo *car. sup.*

Refecio

Reliquia *car. sing.*

Reminiscor *car. pr.*

Replicavi

Repotia *car. sing.*

Requies

Respuo *car. sup.*

Restis *fem.*

Restaverit

Retracto

Rhenum *neut.*

Rhinoceros *mas.*

Rivalis *mas.*

Rubus *dub.*

S

Sai

Salii, salui

Salli

Sancitum

Sandyx *fem.*

Sapio *car. sup.*

Scipiones

Scopæ *car. sing.*

Sequester

Sido *car. sup.*

Soboles

Solia

Solæcophanes *neut.*

Sopor

Sorpsi *absol.*

Solpes *Omn. gen.*

Specus

Spinther *neut.*

Spinus

Stater, era

77

103

25

103

11

74

79

60

105

78

56

106

108

79

22

39

61

4

25

19

15

25, 102

52

48

71

30

79

93

105

108

79

100

101

70

99

44

36

108

32

14

108

814-

Stativz car f.
 Statum, litum
 Styx fem.
 Superi
 Superfedeo
 Superstes Omn. gen.
 Suppetiz car sing.
 Supplodo, &c.
 Suthul neut.
 Syren, ena

T

Tabes
 Tanara

Talio
 Tantundem
 Tempe car. sing.
 Tendi
 Tenebrz car. sing.
 Thebz
 Tomex fem.
 Tres
 Tribulis mas.
 Trice car. sing.
 Triplices
 Tristia
 Turgeo car. sup.

106 Tuffis
 73 Tutum
 4 Tygris
 104 V
 65 Vado car. sup.
 30 VARIK du. d.
 10 Vas plur. Vasa
 64 Vell
 11 Venditus
 108 Vepres mas.
 Verber
 100 Vergiliz car. f.
 87 Verli
 106 Vescor car. pr.
 92 Vesper, cia
 106 Vici
 46 Vindiciz
 105 Viscus
 103 Unicomis mas.
 30 Valupe
 104 Urgeo car. sup.
 19 Vulgus
 105
 104 Z
 103
 79

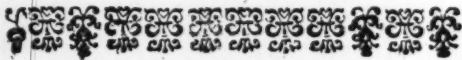
104
 69
 108
 78
 34
 88
 103
 76
 19
 32
 105
 49
 78
 108
 92
 105
 99
 19
 89
 79
 102
 31

*Typographia tam infcitia summa quam incuria
maxima menda irrepperunt plurima : quo-
rum graviora sic emendantur.*

Page 4. versu 13. lege nullum. 9. 16 l. diversi. 12. 14.
dele in 13. 15. l. rogitas ? 14. 1. l. binnulli. 15. 15 l.
male 30 23. l. se nolunt. 35. 15. l. verum v. 19 l. Fœmina.
37. 9 l. gleba. 44 15 l. incidi in. 46. 2. l. Ferveo. ib. l. Ferui.
v. 4. l. conferbuit. v. 6. An non. 69. 25. l. En 72. 2. l. Portare.
87. 23. l. integrum 102. v. ult. l. nulli. 109. 18. ante [Tu
quoque Dux, &c.] l. Resp.

Reliqua (multa quidem, sed minutissima) Lector per se
cognoscat, & ignoscet una.

De Nominum Generibus.

Disputationum Classis Prima.

Quæstio Prima.

*An Regula Liliana de Propriorum
Nominum Generibus jure
defendi queant?*

Affirmatur.

Oppon.

Cum, Præceptoris jussu,
(Auditores humanissimi)
solennes disputationes de
Rebus Grammaticalibus
instituere sit nobis in more positum, quod
Vobis *voluptati*, Nobismet *utilitati* bene
vortat) en auribus vestris, *peritia* dicam
an *inscitia* potius, animi pendeo, aliquale
specimen, daturi mox sumus. Ad me sanè
quod attinet, dum pede meo me metior,

B

hinc

hinc Rei difficultas, inde Spectantium vultus
 ita jam implicatum tenent, ut quò me
 vortam planè nesciam. Huc tandem res
 redit. Cum tutò regredi non liceat, audac-
 ter progredi certum est. Vos autem inte-
 reà loci rogatos summoperè velim, ut
 conatibus, nimirum, nostris æquo adesse
 animo ne gravemini. Quo fretus voto,
Adversarium protinus aggredior meum.

Tun' itaq; *Lilianas Regulas de Propriq-
 rum Generibus in se defendendas* suscipis?

Respond. Quid nisi suscipiam, *Vir bone?*
Fortes Fortuna adjuvat, ut olim *Terentius*.
 Hic tamen loci non *Achillæ* manu, ne-
 dum *Ulyssæ* à mente, opus esse puto. Age,
 fac, sodes, virtutis tuæ pericu-
 lum.

Opp. Istic sum. Agitur ibi primò de
Substantivis, dein de *Adjectivis*.

Resp. Ita.

Opp. In *Substantivis*, tractantur tum
Propriorum tum *Appellativorum Genera*.

Resp. Teneo. Quin tandem impe-
 tum facis? Quid *Uitio* nostro vitio ver-
 tis?

Opp. Sine ut perveniam quò velim.

Propria

Propria sunt *Masculina* vel *Feminina*.
Inter *Masculina* reponuntur *Fluviorum*,
Mensium, & *Ventorum* nomina. Ego ve-
rò sanè ista omnia, nec *Mares* esse, nec
Fæminas, ne per somnium quidem un-
quam cogitavi. Cedo, quæso, unde Au-
thori vestro oculorum acies plusquam
Lyncea obtigit? Is enim, dum omnes
alii *Cimmeriis* versantur tenebris, id ip-
sum, quod non est, nec unquam fuit, aut
futurum est, clarè perspicit; *Fluviorum*
nempe, *Mensium*, & *Ventorum* Sexûs!

Resp. Tanto conatu te tantas nugas
agere! Profectò me tuî miseret, qui cæ-
citæ vel *talpas* superare facilè possis.
Quin aperi tandem oculos, aut, si mavis,
aures arrige. Dabo equidem operam, ut
recedant tenebræ, & pristina corporis
animiq; redeat sanitas. *Flavii*, *Menses*,
& *Venti*, nec *Mares* sunt, nec *Feminae*, in-
quis: at inquam, tanquam *Mares* à Po-
etis & *Pictoribus* semper pinguntur iisq;
juxta *Horatium*,

Quidlibet audendi semper fuit æqua potestas.

Quid agitur? Jàmne tecum in gratiam
rediit *Lilius* noster?

Opp. Ne nunc quidem. Et si enim me istud minimè fugit, haud tamen *Lilio* acceptum refero; qui de re totâ ne verbum quidem fecit.

Resp. Nec Gry sanè opus fuit. *Grammaticam* enim agit, non *Historicum*, nedum *Lexicographum*.

Opp. At tibi mecum id non convenit. Saltem in margine notâsse & facile erat, & oportebat maximè. Sed quoquo modo se res ista habeat, veritatis rationem prorsus nullum habuit, *Fluvios* omnes solummodo *Masculines* statuendo.

Resp. Bona verba quæso. Quinam verò sunt aliûs generis? Siste ocyùs.

Opp. Dictum ac factum. [*Allia*, *Albula*, *Druentia*, *Matrona*, *Styx*, & *Lethe*] ut alios taceam, sunt *Fæminina*: [*Mœsella* & *Garumna*] *Utriusq;* [*Jader*, *Rhenum*] & similia, *neutri*: [*Nar*] deniq; *Neutrius* & *Masculini* generis. Annon firmavi fidem?

Resp. Te iudice nihil certius. Unde verò tibi *Dictatura* istæc?

Opp. Et si ego is non sum qui aliquo numero esse debeam, te tamen in *Authori.*

iboribus Latinis tam planè hospitem nondum credidi. Est *Lucano* in Septimo, [Allia damnata.] *Ovidio* [Albula pota] *Fastorum* quarto. *Ausonio* [Druentia incerta] *Idyllio* decimo, Etiam [Matrona interfita] eidem ibidem. De [Styx & Lethe] constat inter omnes. [Mosella] verò Idem *Idyl.* 9. [Placidæ] & [Dignandum] jungit: [Garumna] *Tibullus.* 1mo. [Æquoreæ] & [Magnus] tribuit. [Jader] in Recto cum Adjectivo [Tepidum] usurpatur à *Lucano* in 4to. De [Rhenum] quo utitur *Horatius* in Arte dicere supervacaneum. [Nar] dicitur Accusativo à *Cicerone*, ad *Atticum* 4to. Nominativo autem cum Adjectivo [Albus] à *Virgilio*, *Æneadum* 7mo.

Quid? Jámne, totâ sententiâ, functus sum officio?

Resp. Quam optimè. Nam, *Virtus & in hoste probatur.* At ausculta paucis, ne Authori nostro grandior quam par sit impingatur dica. Legitur (quod te nonlater) apud *Virgilium*, *Centaurum* invehitur magnâ: nec tamen inde [Centaurus] esse generis feminini satisfac-

6 *Disputationes Grammaticales.*

sanus quisquam affirmare audeat. Nempe *Synthesin* esse Grammaticis ad unum omnibus est in ore.

Quid ni de Exemplis etiam tuis statuatur idem?

Opp. Hem astutias! Quasi hæc à se invicem non toto distarent coelo? [Centaurus] orbis terræ iudicio semper masculinum: ideoq; ad figuram aliquam, in viris omnibus, istic loci recurrendum. Ad nostra autem quod attinet, non sunt versipellia, quin ejusdem omnino generis *Adjectivis* nunquam non juncta reperiuntur. -- *Ubi nunc facundus Ulysses,* cum pulchellâ suâ *Synthesi*?

Resp. In portu navigat: ne sævî tantoperè. Quid autem causæ est quò minus *Adjectiva* ista feminina ad [Aqua] subintellectum, referantur?

Opp. Quia scilicet cum [Aqua] *tuum* malè sapit; tum maximè, ut superius dixi, quòd cum *Adjectivo* Masculino nunquam sociantur ista. Num surdo cano?

Resp. Esto, si placet; at, ipso satente, eandem cantilenam, ad *coccygis* instar.

Utcunq;

Utrunq; sit, arbitror te bibule — *Secura pocula Lethes*, qui [Lethe, & Stryx] a *Græcis ad Romanos* transferas.

Opp. Nec injuriâ tamen, cum jamdudum civitate sint donata.

Resp. Ita tamen ut antiquum suum retineant genus. Aliter autem multò, in aliis multis solet accidere,

Opp. Eòq; opus est in omnibus istiusmodi, ut genus à *Latinis* usurpatum *Latinitatis* tyrocinium facientibus ostendatur. Ecquid verò de *Neutris* respondendum habes?

Resp. Sat superque, ne dubites. Et si, ut verum fatear, de tribus istis vix tria verba commutare opus est. [Jader] est vox Barbara: [Rhenum] pertinet ad *Omne quod exit in Um*: [Nar] est Masculinum, teste *Virgilio*, teq; ipso probante.

Opp. Verumtamen, si priora mictam, postremum est *Ciceroni* neutrum etiam. Audi verba, *Lacus Velinus in Nar defluit*: non *Narem*, quod Masculino esset.

Resp. Sin tibi verò essent *Nares* ibi forsan *Librariorum* mendam suboluisse.

Opp. Hui ! *Andabatarum* more (quod aiunt) pugnas ? Cuinam, quæso, te uno excepto, hoc unquam in mentem venit ? Huc usq; sanè (quod pace tuâ dictum velim) te *eum* esse qui virgulâ censoriâ aut *donatus* sis, aut *dignus* esses, in animum nunquam induxi meum.

Flectere si nequeas Superos, Acheronta movebis ?

Resp. Quasi *Terentiani* sis oblitus dicti, *Non fit sine periculo facinus magnum, & memorabile.* Sed inscius, ut videtur, te commotum dedi ; cum tamen non temerè fuit quòd Adverbium [Foran] addidi. Mendum enim reverà irrepisse neutiquam credo, nedum assero. *Lilii* dignitatem (quoad ejus fieri possit) salvâ veritate *manibus pedibûsq;* tueor. Hic tamen loci si errâsse videatur, non inficias ibo. *Humanum enim est errare.* Atq; opere in longo fas est obrepere somnum, inquit Poeta. *Doctorum* verò nævis velum obducere certè *Discipulos* decet.

Opp. Jam tandem in viam redis. Tecum ego profectò sentio. Age igitur ; de *Propriis Masculinis*, hætenus. Per-
gamus,

Disputationes Grammaticales.

gamus, si videbitur, ad Feminina.

Resp. Lubenti quidem animo. Quid ibi culpandum putas?

Opp. Mitto *Urbes, Regiones, & Insulas* pro Feminis haberi, cum ita pingi soleant: prout optimè de quibusdam maribus à te dictum fuit antea. Quànam verò autoritate fretus in *Feminarum* exemplis [*Opûs*] collocat?

Resp. Eâdem prorsus, quâ [*Elis*] ibidem ponit.

Opp. Ain? At [*Elis*] ducit *Adjectivum* Foemininum. [*Opûs*] non item. Accedit huc, quod multò majus, *Urbium* nomina ejusdem terminationis apud Probatissimos *di-versi* planè sunt generis. Verbi gratiâ: *Cicero* de *Aruspicum Responsis* de [*Pessinûs*] sic loquitur [*Pessinuntem ipsum violatum*] Deniq; *Græca* desinentia in [*oeis*] quæ contrahuntur in [*ous*] cujusmodi hæc, concessu omnium, sunt Masculina semper.

Resp. Verùm enim verò *Ovidio* est [*Amathunta gravidam.*] Quod *Lilio* certè suppetias feret.

Opp. Rectè nisi necessariò subesset

Syn-

Synthesis. Quod rationes à me priùs allatae *volentes-volentes* cogunt credere, Hoc autem nihili est. Alia etiam quàm-plurima, quæ mittuntur, istinc debent excipi.

Resp. Quid ! Alia quàm-plurima ! Certè numerari possunt.

Opp. Digitos para. [Hippo dilectus] apud *Silium* in 3tio. [Narbo Marcius] apud *Ciceronem* pro Pont. [Philippi Emacii] apud *Ovidium*, Metamorph. 13to. [Gabinus] apud *eundem*, Fastor. 2do. Hæc sunt *Masculina*, cum reliquis, isq; non paucis, ejusdem terminationis. Sic etiam [Pontus] Asiæ minoris regio. Ad *Ovidium*, libro 4to de Ponto; sæpiùs invenies. Ipse *Tullius*, pro Lege Manilia, habet etiam [Ex eodem Ponto] [Abydos] quoq; huc spectat. Hoc *Virgilius*, Georgic. 1mo. *Masculinum*: *Ovidius*, Leandri Epistola *Femininum* facit. Actum est de Grammaticâ: eôq; mercede eam inscribas ocyùs rogo.

Resp. Jocône hoc, an seriò dicis ? Næ tu valdè lautus esse videris, qui panem canibus projicias, propterea quòd ejusdem

dem crustæ fordes adhaereant. Pone *Authorem* unam forsam aut alteram dicti-
onem prætermisisse, quod humanis illi
accidit; optimè tamen de Republicâ lite-
rariâ eodem opere meritis est.

Opp. Nec inficior ipse. Coëterùm ubi
hallucinatur ut *Magistrum* habeant, tunc
id non mihi esses auctor, certè mihi per-
suadeo. Egone [Gadir, Hispal, Suthul,
Zeugma, Reate, Ilium, Artaxata, Ba-
ctra,] & ejusmodi nomina Urbium, *Lilii*
jussu *Feminina* credam, cum *Neutra* esse
certò sciam?

Resp. Certumne id habes?

Opp. Quàm quod maximè. De [Ga-
dir] patet ex *Sallustio*, *Historiarum* 2do
[Hispal autem videre est *Sall.* 3tio.
[Zeugma] *Lucani* 8vo. [Suthul] apud
Sallustii Bellum Jugurth. [Reate] in *Si-*
livi 8vo. [Ilium] è *Virgilio* *Æneidum*
3tio. [Bactra] ex *eiusdem* *Georgicorum*
imo. [Artaxata] in *Satyra* 2da *Juve-*
nalis. A quibus omnibus in *Neutro* u-
surpantur.

Resp. Sed *Lilii* causam agunt *tria*.
Primo, quod ex his *quidam* sint pere-
grina;

grina; *tum*, *alia* aliis complectuntur regulis; *deniq;* *omnia* non nisi rarissime legenti fiunt obviám. Ego tamen, ut verum fatear, nomina im poni satius esse puto.

opp. Accipio excusationem. Et hoc modo tecum rediisse in gratiam sanè gestio. *Sint alii nobis amici; at semper magis sit amica Veritas.* Sic certè nobismet optimè consulemus. Sed non est quod tibi diutius in hoc argumento negotium faceßsam. Jam ergo vela contraho; aliisq; de Appellativis statim manus conferturis cedo. In interim (*mi condiscipule*) sicubi à me peccatum fuerit, ignosce, quæso; macliúsq; sis tum literis tum virtute; & valeas, opto.

-Hanc veniam petimúsq; damusq; vicissim.

Resp. In rem sit utriq; nostrúm quod fecimus, oro. Vale tu quoq;.

Quæ-

Quæstio Secunda.

An de Generibus Appellativorum ad Secundum Regulam Specialem a Lilio nostro malè decernatur? Negatur.

Opp. **N**egatur, inquis? Æquè quicquam nunc quidem tempore te negare posse arbitror. Sed falsi crimine statim te obstrictum dabo.

Resp. Verba quidem sat magnifica; quasi alter esses *Thraso*. Audi verò; verba dum sint, facilè possum terre; sin ad rem conferantur, ne malè vapules, ipse videris. Dicdum, quæso, quid sit culpæ. Jàmne friges?

Opp. Injussu tuo istuc ibam? Tu verò, quid sit culpæ, rogitas? Tot sanè scitent undiq; ut unde incipiam incertus sim. Sed *Lilianæ* methodi insistamus vestigiis. De *Substantivis* ei tres sunt *generales*, tres *speciales* *Regulæ*.

Resp. Rem tenes. *Generales* hæ sunt; [*Appellativa Arborum, Sunt etiam volucrum, & Altamen ex cunctis.*] Nec quemquam fugiunt: laceſſunt potius. *Opp.*

Opp. Sed veluti *leones hirculi* quod aiunt. In primâ [Spinus] excipitur tanquam Masculinum; at prorsus sine teste. Omen haud faustum *caspitare in limine!*

Resp. Atquæ procumbere non potest, qui à *Prisciano* sustentetur. Hunc enim apud *Veteres* ita legisse clarissimus non negat *Vossius*, de Analogiâ 1mo.

Opp. At nusquam loci poteris invenire. Nec *Prisciano* stare ipse *Vossius* auct; ut ibidem est videre.

Resp. Utcunq; sit, hinc constat crimen esse vel levissimum. Nec *Aquila* solent captare muscas.

Opp. Ecce autem alterum! *Elephantem* rectè dixeris. Omittitur enim [Dumus] quasi Femininum esset; cum *Ovidio* *Metamorph.* 1mo, sit Masculinum.

Resp. *Mirus artifex!* Reverà, *Elephantem* (ut dicitur) ex muscâ facis. *Dumus* enim non arbor, sed frutex est: eoque pertinet ad *Regulas speciales*.

Opp. At speciè tantum ters opem causæ, re ipsâ, eam deferis. Nam *Dumos* quosdam in arboris procerae altitudinem cres-

crefcere vel pueri, tanquam unguis, cal-
lent. Huc etiam [Rubus] referri po-
teft, haud dubiè tamen Dubii generis.
Verùm nec hic, nec alibi, de eo quic-
quam *Lilius* indicat.

Resp. Nec ipfe quidem *Bernardus* videt
omnia. Fac prætermiffa: haud tanti
sunt, ut tantum iis impendatur tempo-
ris. Age, ne feceris minutias, quin virum
te præfta quæfo.

Opp. Uro hominem. Nec dum recto
fic abicesdes latere. Quorſum, amabo,
ſpectat Regula ſecunda? de *Epicænis*
nempe? *Lilio* certè nimium vacavit, ne
male feriatur eum dicam, qui memoriae
mandandam *Regulam* penitus ſupervacu-
am pueris propinat. *Epicœna* enim ejus
nonne ſunt vel *Maſculini*, vel *Feminini*
generis omnia?

Resp. Ergo, ut videtur, *Inopem te co-
pia reddit.* Cum verò *Ludimagiſtrum*
egeris, licebit tibi ut *Epicænorum* Regu-
lam diſcipuli vel edifcant, vel omittant,
pro arbitrio tuo. Herclè quidem vix
poſſum pati quin tibi caput demulſeam,
ſed tu ſemper tam ſimilis es. Sed oro
te,

te, jam tandem aliquid agas.

Opp. *Diminuam tibi tuum*, non dico. Verum, os hominis ! Cum in luto hæreas, nec quicquam respondendum tibi suppetat, statim rem nihili esse clamas. Quæ autem dixi, *omnia*, vera esse, aut *nisi lapis esses* facilè intelligeres, aut *nisi frontis perfricta* promptè agnosceres. Tibi autem palmarium, *Nodum secare*, quem non potes solvere. Eja; age ut liber. Quin uno verbo dic, An Regulâ ultimâ *Neutris* cautum satis esse credis ?

Resp. Ita ; meâ quidem sententiâ ?

Opp. Jam te sat superq; irretitum teneo. Nomina, *Virorum & Mulierum*, sunt *Neutra*, nec ne ?

Resp. Non omninò : ut patet ex *Propriorum* Regulis.

Opp. Ex istis verò quædam definunt in *Um* ; ut *Pagnium, Glycerium* ; & similia.

Resp. Quid tùm postea ?

Opp. Nempe suo sibi *Grammaticum* vestrum jugulavi gladio. Inquit enim ille, *Attamen ex cunctis quæ diximus*
antè,

ante, notandum Omne quod exit in *Ilm*, seu
Gracum sive *Latinum*, Esse genus neutrum.

---. Tenésne memoriâ?

Resp. Probè teneo; facilèq; respon-
 deo. Attamen ex cunctis, nempe neutri-
 quam *Propriis* quibus antea sa-
 tis prospectum fuisset; verùm *Appellativis*
 tantùm, de quibus solis hîc loci agitur.

Opp. Te ipsum appello, de *Appellativis*
 hoc ex animo an secus dicas; cum *Autho-
 ris* verba nihil quicquam limitationis
 habeant. Ex cunctis qua diximus antè
 seu *Gracum*, sive sit *Latinum*, inquit, Quid
 ni putandum etiam, seu *Proprium* sive
Appellativum? Sed, Quo teneam vultus
 mutantem *Protea* nodo, olim Poeta? Ex-
 periamur porrò; certè tandem effec-
 tum dabimus. De *Literarum* nominibus,
Dictionibus materialiter sumptis, *Infiniti-
 vis*, & *Adverbiis*, quando nominum na-
 turâ induunt, vix hîscere quidem ausim,
 quòd more tuo te evalurum credo,
 dicendo, *Sunt invariabilia nomina*. *Apto-
 ta* autem talia *discentes* certè omnes, *do-
 centes* non paucos, longè fugiunt.

Resp. Cum licem movere tu renuis,
 C quid

quid ego te impellam? Liceat ergo per nos ad libri marginem ista annotare.

Opp. At sequentibus haud sufficiet istud. In *Regula* enim *specialis prima Exceptio* *primâ*, aliquid gravius deest. [*Adria*] nempe, *Venetorum* mare, *Lilio* misero prorsus defluxit; cuius tamen *Horatius* his verbis [*Improbo iracundior Adriâ*] tanquam *Maiculini*, meminit.

Resp. *Placido* (qualis *Lilius* fuit) cum *iracundo* non convenit. At seriò: forsan inter *Fluvios* numeravit.

Li. *Opp.* *Seriò*, inquis! Quid, quæso, narras?

Resp. Hoc quod audis.

Opp. Responsionem prorsus *inanem*, potius quàm *nullam* te afferre audio. Reverà autem *Liliana* saltem, si non *tua* dignitatis, te rationem habuisse decuit. Post hominum memoriam, de *Mari* in *Fluvium* mutato ecquis fando audivit unquam? Apage tales *Defensores*, qui magis ipsi *Defensoribus* egeant!

Resp. Aliorsum longè acputavi accipis; hinc illæ turbæ fiunt. Id tantum *disgratiâ* dictum fuit. *Lilium* istud transire cucurrisse fateor,

Opp.

Opp. In posterum verò nolo sic versipellem agas. Aliorum autem quæ prætermisit de infinito pene numero quid tandem fiet? Est etiam *Masculinum* huc spectans [Cenchris] pro serpente, *Luca- no*, in *nono* (pro ave quidem femininum *Plinio*, 29.) Sic [Colis] *Varroni*, de R. R. 1mo. [Acinaces] item, *Horatio*, 1mo. *Od.* 27^a. Et [Vepres] *Virgilio*, *Georg.* 3^{tio}. Nec non [Tribulis] *Martiali*, 90. Cum [Ædilis] *Varroni*, de L. L. 4to. [Ri- valis] *Terent.* *Eunuch.* [Jugalis] *Virgil.* *Ænead.* 7mo. [Molaris] *Statio*, *Thebaid.* 5to. [Annalis] *Ciceroni*. *Attic.* 4to. [Uni- cornis] *Plinio*, 8vo. Et si qua forsitan sint ejusmodi.

Resp. Sanè recitando hæc omnia ferè exanimatus es. Sed quorsum undecim? Ex his enim *septem*, ad minimum, origine suâ sunt *Adjectiva*, & *Substantivorum*, quæ per Ellipsin supprimuntur, sortiuntur genus. Ea sunt, *Homo*, *Equus*, *Dens*, vel *Lapis*, *Liber*, *Bos*; aut similia. Reliqua *quatuor* (nisi quod in [Colis] videtur *Antistæcon* pro caulis) disertè addi potius duco.

Opp. Multis sanè nominibus se tibi *Veritas* obstrictam habet, qui, quod exprimi planè opus est, ita potius fieri quàm taceri peritus, ducas; ne fortè *Lilius* merito reprehendatur suo. Quod verò garris de quibusdam *Adjectivis*; utut sint origine, usu fiunt semper *Substantiva* masculina. Sed in angustiis te versari video, & durius urgere nolo.

Resp. Humanus tam repente! Vide ne sit *Cyclopi* donum, quod dicitur. Certè--timeo *Danaos & dona ferentes*. Age verò: jam neutrorum Exceptionem addere.

Opp. Fiet. [*Solæcophanes*, *Panaces*, *Nepenthes*, *Chaos*, & *Melos*] sunt *Neutra* non crescentia. At ingratus tuls, & *magistri*, novimus. Quippe *Grammatica* vestra de his omnibus alium est silentium.

Resp. Et, quid nobis rei est cum *Græcis* dictionibus in *Grammaticâ* *Latina*?

Opp. Quasi ad *Calendas Græcas*, non citius, scperes! *Virgilius*, *Juvenalis*, & *Plinius*, *Authores* & *Latini* & *probat*, pro suis utuntur in *Neutro*. Tu tamen ad

Latini

Latinam Grammaticam nihil pertinere velis; ne scilicet *Lilius* tuus aut ignorantia, aut negligentia pretium ferat. Tenésne jam?

Resp. Quam optimè. Nihil enim circuitione ulus es. At culpa istiusmodi, *Græca* scilicet tacere neutra, *Latinis* rarissimè usurpata, veniâ, inquam, est dignissima. Certè aliquid gravius imputandum te habere arbitraris.

Opp. Ne dubites. In *Dubiorum* enim exceptione; ut mittam [*Talpâ & Dama*] in *Masculino* Poetis solum in usu esse; Ubi gentium, quæso, in oratione sive solutâ sive ligatâ in *Rectum* [*Halcyonis*] incidit *Grammaticus* vester? E suo ipsius cerebro proculdubio, altera tanquam *Minerva*, prodit.

Resp. Hominem fateor &, humanæ fortis memor, extra erroris aleam ponere nolo. Debet esse [*Halcyon*] nominativo; & ad tertiæ *Regulæ specialis* exceptionem primam pertinet. Jam, uti spero, te tam placidum, quàm ovem reddidi.

Opp. Placidum inquis? insensum potius. Nam [*Paradisus, & Ficus fici*] Fe-

minina esse; [Lecythus, Restis, Atomus, & Pharus] Masculina, ne unus *quidem* idoneus testis in medium proferri potest. De [Barbirus] autem, [Balanus,] & [Palumbes] prorsus reticetur. Primo tamen *Horatius*, Carm. 1mo. [modulate;] *Ovidius*, Epist. Sapph. [uila] iungit. Secundo *Plinius*, 5to. [Sardanianos;] *Horatius*, Carm. 3to. [pressa] tribuit. Tertio *Plinius*, 1mo. [aliquos;] *Virgil*. Eclog 1ma. rauca] præbet.

Resp. At *Lilius* veteres secutus est *Grammaticos*.

Opp. Quid verò mihi *Grammaticos* obgannis? Incudi prius reddenda sunt eorum placita quàm pro probatis à nobis habeantur. Aliàs, certè, sæpissime nos in errores præcipites dabunt. His scilicet (ut videtur) fretus ducibus, Exceptio-nem ultimam posuit. Ibi sanè loci tot nobis *Communia* sistit, *Milia* quot nunquam magnis venère *Mycenis*. Omnia autem ejusmodi sunt ad summum viginti sex, e quibus septem tantum huc spectant; nempe, Testis, Civis, Hostis, Affinis, Vates, Canis, & Patruelis,] Reliqua, quot.

quotquot sint, *Feminina* esse, cum multa pepererit (ut est in proverbio) ostendetur.

Resp. Multis te fatigare nolo; paucis autem sic habe, *Communia* sunt vel significatione solum, vel structurâ etiam. Prioris generis plurima esse constat; sed non hujus loci, fateor. Quippe eorum quædam sunt *Masculina*; ut, *Verna*, *Advena*, &c. quædam *Feminina*; ut, *Soboles*, *proles*: &c. quædam, *Neutra*; ut, *Animal*, *Mancipium*. Posterioris verò sunt *viginti sex*, aut eò circiter, prout tu nuperrimè indicâsti optimè. Ex quibus solummodo *septem* sunt hujusce Regulæ. De Authore autem nostro, eum sanè significationi nimis immorantem, veterumq; Grammaticorum vestigiis insistentem (quod facile fit) falsum esse puto.

Opp. Equidem laudo ingenium, probiq; functum te officio viri, lubens agnosco. *Lilium* & ipse colo, observo, diligo. Sicubi verò, quod *Doctissimis* nonnunquam accidere solet, sicubi inquam de viâ deflexit, ipsum profectò, si vitam jam duceret, se nobis per devia haberi ducem

prorsus abnuere, pro certo habeo. Abunde te mihi satisfecisse *ultrò* confiteor, *ulteriùsq;* me tibi molestum esse haud æquum judico. Mi Antagonista, perge quâ cœpisti viâ; & bene vale.

Resp. Hactenus bene rem cecidisse gaudeo; etsi te primas in disputando partes jure quodam postulare tuo, me judice, las est. *Veritate* verò captivos duci, in honore summo bonis omnibus & est, & esse debet. Verùm utrinq; receptui jam canendum, aliisq; locus dandus, Regulas quæ supersint æquâ suspendendi lance jamdudum cupidis. *Adversarie suavissime, vale feliciter.*

Quæstio Tertia.

An veritas Regularum à Secundâ Speciali ad finem usque, vindicari possit? Aff.

opp. **R** Es ita se habeat necne, mox videbitur. In Exceptione enim primâ (*Masculinorum* nempe) etsi taceam, [Sal] aliquando (sed rarissimè) neu-

neutrum esse singulari; [Tros, Thrax, Garamas] & similia, ad *Propriorum* regulas potius spectare; [Mulierq;] haud castè nec satis cautè hinc inter *Mares* fore, ut ex sequentibus patèbit: etsi hæc, inquam, taceam, potin' tu *Lilli* vindicem agere, qu[am] [Coccyx, Rhinoceros, Cliens, & Libripens,] præter æquum bonumq; exclusit fors?

Resp. Principia quidem verbis tenuis satis calida: quid tandem fiet exitus? At *festina lentè*, ne si fortè extrema cum primis non consentiant, *Desinat in piscem mulier formosa supernè*. Verùm siste paulisper quæso, paucis te volo. Ex istis quatuor, duo, nempe [Coccyx & Rhinoceros,] ex Græciâ usque: Nonne?

Opp. Dubiò procul.

Resp. Inde ergo petatur genus.

Opp. At *Plinius* in decimo, & *Martialis* in primò *Masculinum* iis tribuunt.

Resp. Non quidem auferunt, dicendum potius. Nec per *Grammaticam* nostram stabit quo minùs semper habeant.

Opp. Hominem certè te solertem dabo.

bo. Unde verò ista fiducia, *Dictiones*, in civitatem ascitas, vix capite censas esse velle? Nam de earum genere ne unum quidem verbum facitis. *Egregiam sano laudem!* Age verò: de reliquis etiam eisdem ludos dare, statne sententia?

Resp. Sat citò triumphum canis, qui palinodiam debes. Rhinoceros pertinet ad Exceptionem *Mascula* in er, or, & os. De reliquis, quid si inter *Communia* recensenda dicam? Certè, *Fæminis* plus clientelâ opus est quàm *Viris*, nec non ex *Librà* pendendis rebus utuntur sæpe; &, si *Coccyx* avium modò generetur, tum *Mas*, tum *Fœmina* adesse debet.

Opp. Sed tibi interim insidias struis miser; tuòq, ferro te ipsum jugulas. Si enim *Communia* statuas, necesse est ut *Masculina* dicas; quod summoperè volo: cum verò *Fæminina* esse probaveris -- *eris mihi magnus Apollo.* Accedit huc, quòd [*Cliens*] sit *Masculini* tantum, [*Clienta*,] quo *Horatius* utitur Carminum 2do, haud dubio est indicio; & [*Libripens*] ejusdem esse generis ex ipsâ muneris ratione palam est.

Resp.

Resp. At *Lilius* noster, qua fuit modestiâ, summâ cum eruditione conjunctâ, totum hoc, quantum cunque videatur, in medio relinquendum satius esse duxit.

opp. Scilicet tacere ea quorum prorsus sumus nescii, laudi ingenti dandum est. *Lepidum* sanè *Gapnt* ! In Exceptione autem secundâ etsi [*Sal*] hic locum sibi vendicanti sufficiant ea quæ superius dixi, haud tamen [*Halec*] sic missum faciam. Id enim semper, & solummodo *Neutrum* : *Muliebri* verò [*Halex.*] Quod patet ex *Martialis* undecimo, *Halecem*, sed quam protinus illa vorat.

Resp. Nec obtusa adeò gestamus pectora---ut Solem meridie lucere inficiemur. Ecquid tertiæ Exceptioni objicis ?

opp. Istic quoq; deliquit aliquid. Nam [*Python*] nusquam loci legitur *Fœmininum* : nec [*Bubo*] nisi semel tantum, idque apud *Virgilium*.

Resp. Illi autem certè sarta recta sunt omnia qui *Virgilianâ* nititur auctoritate.

opp.

Opp. Poeta tamen ; & solius [Bubo] causam agit ille.

Resp. [Python] ab Apolline jam dudum interfectus est. De mortuis autem Nil nisi bonum, clamat Proverbium. [Bubo] quod attinet, cum sit Femininum, semper cum Poetis canat, aut si mavis ululet ; cum Oratoribus, ne mutire quidem audeat.

Opp. Hoc mihi tecum convenit. De Exceptione autem ultimâ, quid fiet ? Communia enim sunt decem omnino, nec plura nec pauciora. [Fur] nunquam Femininum. [Illex, Exlex, & Bitrons] Adjectiva. Est Virgilio----Fanumque bifrontem : et Horatio, Et notus, & exlex.

Resp. Tu tamen [Fur] negas esse muliebri, cum mulieres tam sæpe maximos agant fures ? Ah ! Quoties virorum corda, invitis ipsis, auferunt ? Ita tamen te sibi fixum habent, ut Feminini generis Furem agnoscas nullum.

Opp. Quod narras, verum sit necne, meâ parum refert. [Fur] autem conjugio Adjectivi Feminini post homines natos haud

haud potitum fuisse credo.

Resp. Et *calebe* in perpetuum per me fruatur vitâ. Quicquâmnè verò tertiæ Regulæ Speciali objiciendum habes?

Opp. Plura quidem quàm vellem. Sed ut ad pauca redeam, dico [*Bacchar*] malè inter *Fæminina* Exceptionis primæ collocari, cum debet esse [*Baccharis*] ut ex *Gracis* patet. [*Bacchar*] autem sicut *Jubar Neutrum* teste *Plin. Lib. 21, cap. 6.* At enim malè metuo ne [*Gorgon,*] quod ibi sequitur aspectu suo infelicem *Lilium* in lapidem mutârit; aut certè [*Amazon*] (utrumque *Proprium*, alióque relegandum) ita terruit, ut clausis oculis ista chartæ mandare, quocunque tandem loco, coactus fuerit.

Resp. Tu potiùs cestro percitus sic *baccharis* cum [*Bacchar*] tuo. Cum enim sint vel *Barbara*, vel saltem *Græca* vocabula ista omnia, quid, quæso, opus tantâ vociferatione?

Opp. Quantum video, *verba sunt mortuo.* Alios tamen, pace tuâ, monere licet, ne illius ductu in foveam cadant. Quod idem sanè peropus est, stomacheris licèt,

licèt, in [Tomex, Merges, Sandyx, La-
gopus, Aedon, & Halcyon] *Femininis*
hujus loci omnibus, verùm oscitanter
prætermiſſis.

Resp. Hem! Verba ſeſquipedalia!
Sed potin' hoc ut probes?

Opp. Adi *Plinium* in 17mo. cap. 10mo.
Eund. 18vo. cap. 30mo. *Martialem* 7mo.
Epigr. 86. *Senecam* Octav. Act. 5, &
Virgil. Georg. 1mo. Cum omnibus ita
rem omnino ſe habere, conſtabit liquidò.

Resp. Vir autem *nominis meritiſſimò*
maximi, autoritate *Gratii* [Sandyx]
maſculinum quoque ſtatuit.

Opp. Unico nimirum exemplo; et, mihi
ſanè, ut videtur, hand ſatis probatò; idque
proſectò contra tùm *Græcorum*, tùm *La-
tinorum* mentem. Cui etiam error aut *Li-
brariorum*, aut *Typographorum* ſubefſe po-
teſt: tacer enim Exemplaria, & Manu-
ſcripta, & impreſſa, *Vir ille clariſſimus*
Audi verò, [Mulier] viros jam ferreos
eſſe clamat, qui ſede propriâ nolunt
excipi, ſub Regulâ ſcilicet *Speciali tertiâ*:
corripitur enim ſemper penultima *Geni-
tivi*.

Resp.

Resp. Verùm, heus tu! *Mulieri ne credas, ne mortua quidem*, est vetus verbum. Et profectò productum memini in Disticho, ut videtur, satis antiquo.

Quid levius fumo? Flamen. Quid flamine? Ventus.

Quid vento? Mulier. Quid muliere? Nihil.

Opp. Carmen cujusdam *Terræ filii*. Nonne?

Resp. Non: sed *Natalis Comitis*, in Mythologiæ septimo.

Opp. Fabulas narrat is *novus homo*, haud centum ab hinc annis, solitus
Stridenti miserum Stipulâ disperdere
carmen.

At *Terentius*, cum alibi sæpius, tum præsertim *Heautont.* Act. 2do. *Scen.* 3tiâ corripit. Quod idem *Martialis* facit, libr. 1mo. *Epigr.* 97. uti *carmen*, *Scanzentem* scilicet, recte mensuranti, cuius liquet. *Natalem* certè non horum *Comitem*, nedum *Ducem*, esse opinor.

Resp.

32 *Disputationes Grammaticales.*

Resp. Per me, vel tibi sit à pedibus.
Vix [Mulier] tanti, totaque turba fuit.
Age, missis mulieribus nuptis, innuptisq;
 omnibus, *Exceptionis secunda vires* expe-
 rire.

Opp. Faciam, idque libentissimè, cum
 primum *Græca* terminationis *ys* cum *y*,
 causam egerim.

Resp. Quid verbis opus est? Id
 [Chlamys] clamat, æquè ac [Classis]
 Cuspis] &c.

Opp. Puer autem verberibus dignus est,
 qui [Verber] usurpare ausit, etsi *Lilium*
 auctorem habeat.

Resp. In *Grammaticam* sanè nostram in-
 iquus es arbiter. Alibi enim *Diptôton* fa-
 cit; & hîc non *Rectum*, sed *Genus* tan-
 tum indicare voluit.

Opp. Est quod abundè regeram. Nil
 enim *Robinsono*, qui *Diptôton* facit, cum
Lilio est commune. Sin esset ex illius
 mente; [Spinther] tamen [Atriplex
 Laver, Artocreas, Erysepilas, & Pancre-
 as] & siqua sunt similia, injuriâ præter-
 mittit summâ. Recitata enim *Plautus*
 Menæch.

Menæch. Act. 1mo. *Plinius* 20mo. & 26to. *Persius* Sat. 6ta. *neutra* esse monstrant. Tam multa tacere, æ quàmne putas ?

Resp. Nec fecit de industriâ, Quem verò tot recitantem diſtiones non aliquæ ſaltem fugiant ? Turpe eſt Doctori cum culpa redarguit ipſum. En, tu ipſe, qui *Aræ* videris oculatioꝝ, [*Laver*] *Plinio* quândoq; Femininum eſſe, non vides.

Opp. Vidi autem sic visum *Plinio*. Audi ramen, semel tantum, quoad invenire possim, sic ei placuit, & tunc per Synthesin, herbâ subintellectâ.

Resp. Ita tua fert opinio. Aliis autem aliter sentire integrum erit. Ecquid de *Dubiis*, quæso, querendum habes?

Opp. Haud dubiè. [Forceps] enim & [Anas] nusquam, quod sciam, leguntur Masculina.

Resp. Quod tu verò nescias, aliòs omnes ignorare putas?

Opp. Hoc certè satis scio; nisi tu ostendas ubi sic inveniuntur, audaciæ præ-
tium Magister tuus feret: nempe teme-
rarius, nec imitandus audiet. In [Natrix]

D

autem

autem toto errat cœlo, si *Lucilio* apud
Nepotum stemus. Is enim *penultimam*
Genitivi producit.

Resp. Author quidem vetustissimus.

Opp. At in sententiam tuam tibi *nul-*
lum. Nec excusare potes quòd [*Cortex*
 & *Varix*] hinc exclusit. Quorum prius
 nititur *Virgilio*, *Eclogâ sextâ*, & *Aenea-*
dum libro *9mo*: posterius *Celsi 7mo*. &
Senecæ Epistolâ 79mo. Hic etiam [*Ales*]
 potius quam in *Communibus* inseratur.

Resp. Hoc ego quidem tibi non invi-
 tus assentior: et ad *Regulæ* marginem
 annotata fuisse volui. *Superest* tamen
Exceptio ultima de *Communibus*.

Opp. Sed reliquis haud *superstes* erit,
 jamdudum enim e medio tolli æquum
 fuit. Ex infinito pene *Communium* nu-
 mero juxta *Lilium*, *novem* solummodo
 sunt hujus loci, quæ sequuntur [*Antistes*,
Judex, *Vindex*, *Conjux*, *Comes*, *Augur*,
Miles, *Nemo*, & *Municeps*.] Reliqua
 omnia nusquam occurrunt nisi *Masculi-*
no. [*Ales*] autem ad dubia pertinet ut
 supra dixi.

Resp.

Resp. Significationi nimium attendebat, & antiquis Grammaticis plus æquo tribuebat *Lilius* noster; quæ duo, nec opinantem, facile traxerunt in errorem. Miror verò te [*Homo*] etiam e Communibus tollere: præsertim (ut *Virgilianum* mittam - *Nec Vox hominem sonat: ò Dea ceriè*) cum in epistolis *Ciceronis* Familiaribus, lib. 4to. de *Tullia* dicitur [*Et moriendum fuit, quoniam homo nata fuerat.*]

Opp. Ita quidem *Sulpitius* loquitur, à *Quintiliano* libro 1mo. satis laudatus. Sin ipsius essent verba *Ciceronis*, nihil ageres. [*Nata*] enim neutiquam convenit cum [*Homo,*] verbum cum *Mullercula*, quod in eadem Epistolâ mox præferebat. Oleum ergo, operamque (quod aiunt) perdidisti miser.

Resp. At *Tullia*, Fœminina, dicitur *Homo*: ergò *Homo* potest esse quoque Fœmininum.

Opp. Si sensum respicias, vera narras: Sin *Syntaxin*, longè erras. Nusquam enim *Adjectivo* Fœminino junctum invenitur.

Resp. Exemplum quidem proferre nunc temporis nequeo: alii forsan, diutius in Authoribus versati, nullo cum negotio id facere possunt. Sed transeamus si placet ad Regulas de *Adjectivis*. Eæ certè non causâ cadent, qualemcunque actorem habeant; Omnibus enim siue *unius*, siue *duarum*, siue *trium* terminationum optimè consultum puto.

Opp. Equidem, ut verum fatear, *Lilii* & solertiam, & industriam tum hic tum alibi laudo & suspicio. Quid tamen sibi velit (ut levissimè dicam) in *Appendice* istâ *At sunt quæ flexu propè Substantiva vocares*, &c. haud satis assequor. Ea enim ipsissima *Adjectiva* etiam *Nentro* reperiri certo quidem certius est.

R. sp. Ain' vero?

Opp. Audi *Virgilium* Eclogâ 1 mâ, *Panperis & tuguri*, &c. Eundem iterum, *Æneadum* 12 mo. *Puberibus foliis*. *Ovidium* *Tristium* 2 do *Divitis ingenii*. *Juvenalem* 13 tiâ Sat. *Depositum sospes*. Rursus *Ovidium* *Amorum* 3 tio. *Superstes opus*.

Resp. Verùm prætermittis quatuor.

Opp.

Opp. [Comes] est reverà *Substantivum* communis generis. Quod ipse quoque *Lilius* viderat in Regulâ proximè antecedente, utcunque tam subito, unde nescio, ei aborta sit caligo. *Reliqui tria* nondum me legisse fateor cum *Adjectivis neutrâ*. Nisi forsitan de [Uber] aliquid subesset *Virgiliano* istius --- *Potens armis, atque ubere glebâ*. Sic hodie legimus. Sed *Cynthus aurem vellit*; & *Criticorum* messi falcem immitere prohibet.

Resp. Facis sanè ut verecundum decet. Eundemque te per totum hoc colloquium præstitisse profiteri, par est. Memineris tantùm velim, *Appendicem* (pro ut aptissimè hanc vocâsti Regulam) *Domus* ipsius sine damno, vacillare posse.

Opp. Lubens concedo: &, si veritas facta recta conservetur, cætera parùm moror. Sed pensum jam absolvimus. Quàm probè functi simus officio, Auditores penes esto iudicium. Tibi interim (*vindex acerrime*) dicendum, *Vale*.

Resp. Tantundem tibi (*Pugil invictæ*) vicissim precor. At frustra sumus cum alternis precibus (*Ornatissimi Viri*), fru-

stra profectò sumus, si vos jam tandem
 intensos dimittamus. Ineptis heu ! nimi-
 ùm diu, sermonibus ne dicam jurgiis,
 aures obrudimus vestras. Tamdiu sanè,
 ut, quid justæ afferamus causæ, ipsi pro-
 fectò simus nescii. *Non licet*, inquit, *in*
bello bis peccare. At Marte nostro, ter
classicum cani, ter *pralium* committi, tēr-
 que quaterque, multoties *peccatum* fu-
 isse, vestris ipsorum audivistis auribus;
 oculis vidistis. Vobiscum hinc *gratiam*
inire spem superat omnem. *Veniam* im-
 petrare solummodo est in votis. Hanc eò
fidentiùs petimus, quò *lubentiùs* in nostrâ
 quod potestate situm fuerat, obtulimus.
 Si nobis *ingenia* fuissent *feliciora*, *speci-*
mina certè *gratiora* dedissemus. Sic au-
 tem ut *quimus* *facimus*, juxta proverbii-
 um, *quando ut volumus non licet.* Vos
 æqui consulatis; & feliciter valeatis,
 Oro.

De Verborum Præteritis & Supinis
 Disputationum Classis Secunda.

Quæstio Prima.

*An Regulæ Grammaticales de
 Simplicium Verborum Præteri-
 tis à veritate sint alienæ? Neg.*

Opp. **Q**uanquam me (*Viri Claris-
 simi*) Tyronem utique,
 necdum hujusmodi affue-
 tum prælius, cum *Veterano* congredi, ma-
 lè profectò habet: cum tamen coram
 tam *venerabili Confessu*, partiumque mi-
 nimè studiofo, res tota sit peragenda,
 ipsa deinde *Veritas*, quæ nostram potius
 patronum agat quàm nostro indigeat patro-
 cinio, à nobis stare non dedignetur, in are-
 nam descendere non ægrè fero. Tan-

tum Vos interim, quâ estis humanitate, obsecro, obtestorque, favore scilicet, si fieri possit, sin minus, misericordiâ, cæptis aspirare nostris ne gravemini. Hac certè spe fretum Martis aleam longe periculossimam me mox subire certum est.

Age itaque, mi Antagonista, Tûn' istas Regulas veritati consentaneas præstare ausis?

Resp. Haud muto factum. Nec ququam metuo, surgat licet alter Achilles. Quin, Incipe siquid habes.

Opp. --- In me mora non erit ulla. Quid, quaeso, Lilio vestro in mentem venit *Supina* in Canonibus suis tam longè à *Præteritis* ablegâsse, quasi altera alteris nuncium remisissent? *Supina* tamen semet *Præteritis* accepta referre, est luce clarius meridianâ. Ideoque unâ eadèmq. Regulâ contineri debent.

Resp. Hoccine aliquid esse putas?

Opp. Aliquid esse putem? Enimverò certò scio.

Resp. At certè scias velim, tuum aliquid mox evasurum nihil. Sunt tibi Regulæ de Utrisque. At diversis clauis locis

locis. Quasi, in *Musao* an *Cubiculo* nummus reponatur tuus, referret plurimum; cum hinc vel illinc æquè (ni omnino desit utrisque) ægrotanti crumenæ facile sit mederi. Nec tamen à se invicem longius absunt, quàm *Regulæ de Compositorum Præteritis* interpositæ necessariò poscunt. *Hæc equidem parum successit tibi.*

Opp. Necdum opus, alia ut sentetur via. Tuî sanè me pudet qui sis nescius, quòd, *Frustra fit per plura quod fieri possit per pauciora.*

Resp. Mehercle tu omnino frustra es, qui, utcunque res ceciderit, de lanâ (ut dicitur) *caprinâ* tantam movere litem nequitquam dubites: Nihilne suppetit amplius quod excipias?

Opp. Etiam rogas? Et multo majus. Hercle altero opus *Hercule* ad *Augæ* stabulum ibi repurgandum videtur esse. Videamus de *Conjugatione* primâ. [Nexui] istic fit præteritum à *Nexo*: nonne?

Resp. Quid ni? Cum *Virgilius* ipse & [Nexantem] & [Innexuit] utitur.

Opp.

Opp. *Speſatum admiſſi, riſum teneatis amici?* Eſſe antiquum [Nexo, as] ec- quis unquam ivit inficias? [Innexuit] autem iſtud eſt à Necto, is. Quod vel cæcus videat, modò *Primitivum* à *Frequentativo* poteſt diſtinguere.

Reſp. Siccine ais? At enim gratis di- ctum, & probatu difficillimum. Niſi forſan alterum te *Pythagoram* eſſe cupi- as.

Opp. --- *Hand equidem tali me dignor honore.* Quin cedo *Virgilium*, mox pate- bir.

Reſp. Per me non ſtabit quò minùs habeas *Virgilium*.

Opp. Ubinam verò eſt?

Reſp. Ubi eſſe ſolet, quantum augu- rari liceat. Impræſentiarum mihi non eſt opus. Quærat ergo cuiſcunque refert.

Opp. Hoc, eſt cauſe, licet non caſtè agere. Sed miſſum faciam: ſuperſunt enim errata quamplurima; eaque longè graviora. *Furtive* quidem, an *homicidii Lilium* accuſet Verbum [Neco,] ego ne- ſcio. Spoliavit tamen *Præterito* [Neca- vi,] etſi ab *Oratorum Principe*, *Oratione* pro

pro Roscio adjudicetur ei, hisce verbis
[*Qui parentem necâset.*]

Resp. Authorem agnosco, & veneror. *Festinus autem canis*, quod proverbio dicitur, *cæcos parit catulos.* Adeone te tui oblitum esse, ut istius Regulæ clausulam prorsus transvoles, --- *Rarò hæc formantur in avi!* Si rarò, certè nonnunquam ita se rem habere concedit. Eoque hæctenus facta recta sunt omnia.

Opp. At *thesaurus*, quod aiunt, *carbonēs.* In Exceptione etenim tollit [*Necavi*] sicut [*Lavavi*, *Juvavi*] cum similibus; solúmque [*Necui*] substituit. Tandem, quasi ad se rediens, ad finem omnium inquit --- *Rarò hæc formantur in avi.* Unde quid aliud sibi velit, nisi reliqua omnia, æquè ac [*Neco*] apud *Antiquissimos*, nec imitandos hodie, olim fecisse etiam *avi*, ipse quidem *Oedipus* divinare nequit. [*Necavi*] interim *Ciceronis* auctoritate tutò usurpare licet.

Resp. Forfan [*Necavi*] profus è medio tolli haud erit integrum. Nec ita facere, *Lilio* fuit in animo, ut à me superius

us dictum est. Quapropter aliò transire, quam hìc diutius inaniter altercari, satius esse duco.

Opp. Satis te irretitum me dedisse video. Esto verò; nunc saltem tibi morem geram. Nec tamen sic queas evadere. In *Conjugatione* enim secundâ, in pejus ruunt omnia. Verbi gratiâ: Præteritum [Sorpfi] quo, quæso, terrarum orbe invenire liceat?

Resp. --- *Tu non inventa reperta es, O. lim Ovisius.* Et possis casu reperire, quod curâ invenire nequeas, si *Laurentio Valla* stabis. Ego quoque, sic sors tulit, incidi in *Lucanum* dicentem *Absorpsit penitus rupes--*] Quid nunc putas? Nondum aut *inventum*, aut *repertum* [Sorpfi?]

Opp. Ne nunc quidem tuum [Sorpfi;] tametsi, more tuo, *triumphum canas ante victoriam.* Ut mittam *Compositorum & Simplicium* non semper eandem esse rationem, [Absorpsit] illud est ab obsoleto [Sorbo] tertiæ Conjugationis, nec quicquam ad [Sorbeo] secundæ attinet. Quod idem tres Grammatici probatissimi, *Probus* nempe, *Caper*, & *Velins Longus*,
Lucani

Lucani cum dedecore, *Grammatica* penitus exulare jubent.

Resp. Alii verò, non inferioris notæ, scilicet *Charisius* & *Diomedes* apertè probant. Et maximus ille *Priscianus*, pro modestiâ suâ, litem sibi dirimendam esse noluit.

Opp. Quantò magis *Lilius* decuisset *Virgiliani* meminisse, Non nostrum est inter vos tantas componere lites? *Priscianus*, inquis, in medio reliquit: at *Lilius*, hujus exemplum non flocci pendens, tanquam è *Tripode*, audacter statuit. Hoc autem ei alias solet usu venire.

Resp. Ubinam verò?

Opp. [Mulxi] quoque Præteritum vult à *Mulgeo*.

Resp. Est *Sellustio*, Historiarum, 4to. [Verbis permulcti.] Viden' quid causæ sit te *palinodiam* canere?

Opp. Egregius rerum arbiter! Quasi [Permulcti] esset ipsum [Mulxi!] *Author* insuper obsoletorum nimium studiosus fuit. Hoc denique semel tantum invenitur, idque in *Fragmentis* ejus. Quin *Authoribus* aliis omnibus [Mulsi] solum
arri-

aridet. Sed peioris est farinae quod sequitur. [Fervio] enim tantum Ferve] tribuit, oblitus *Horatium* dixisse----*Meum* deferbuit ira. Serm. 1mo. Sat. 2da nec non *Ciceronem*, pro Coelio, [Deferbuisse.] Quid agitur? Anos tibi penitus obturavi?

Resp. Haud obserâsti tamen. Concedo, fugerunt *Lilium*. In eadem verò navisumus omnes. Quod *Horatius* satis innuit,----*Aliquando bonus dormitat Homerus*. Quapropter æquum est talem ignoscendis aliis te præbere, quales tibi causâ simili eos esse cupias.

Opp. In eandem tecum sententiam eo. Quid miseris autem *Regulis Ter-tiæ Conjugationis* fiet? Quò, quæso, tendebat *Lilius* cum [Tetendi] solum in *Præterito* offenderet? Idémque de [Pependi] quærendum, nisi forsitan non floccipendit *Livii*, & *Seneca* auctoritatem; qui [Tendi] & [Pendi] etiam agnoscunt.

Resp. Méne tibi fidem habere, qui non *Authorum* libros indigitas; nedum verba recitas?

Opp.

Opp. Id autem ægre fers? Audi *Li-*
vi verba ipsissima, Decadis quintæ li-
 bro quinto, [*Dimidium ejus quod regi pen-*
dissens]. Habes de illorum uno: cognos-
 ce jam de altero. *Seneca*, in *Hercule fu-*
 rente, Choro 2do his verbis utitur [*Ec-*
quâ plena rates carbasa tenderant.] Quid?
 Potin' jam mihi ut credas: an nondum
 etiam?

Resp. Quid autem si *Librariorum* incu-
 riâ hæc irrepperunt?

Sic enim optimis *Authoribus* nonnun-
 quam solet accidere.

Opp. Quid si ad illos redeam, qui di-
 cunt, *Quid si cælum ruat? Literatorum*
orbis, te uno excepto, istud nunquam re-
 per somnium quidem divinavit. En,
 quantâ de spe decidisti!

Resp. Utut sit de spe, res est in tu-
 to. Hæc enim rarissimè occurrant; se-
 mel forsan, aut summùm bis; ideòque
 quotidiano sermone haud nobis imitanda.
 Nec tibi laudi cessurum est si diutius istis
 immoreris.

Opp. Quamobrem verò de termina-
 tione [*Guo*] tacetur? Ei certè memoria
 penitus

penitus est extincta qui [Extinguo, & Distinguo] oblivisci queat.

Resp. Ne tute tamen faciliè potes *distinguere* inter sonos, [Guo] cum [u,] & [Go] sine [u].

Opp. Verùm inter [Psallo] cum [p,] & [Sallo] sine p, quàm faciliù dii-
tingitur. Utrique tamen [Salli] sine [p]
de Authoris vestri sententiâ fit Præteri-
tum.

Resp. Quin tu *Authoris* mentem mini-
mè affecutus es. Is enim [Salli] non *Præ-*
teritum ambobus, sed communem tan-
tùm terminationem facit.

Opp. Hercle verò *Delio* hic loci opus
est *narrare*.-- [Nam Salli format utrum-
que] inquit ille. Nempe in *Præterito*. Tu
autem, arte nescioquâ, de communi
terminatione vis intelligi. Tuum est ig-
noscere si non teneam: *Davius enim sum,*
non Oedipus. Quin tu uno verbo dic,
[Cello,] tantùm [Ceculi] habet in Præ-
terito?

Resp. Ne id quidem, nisi in Compo-
sitis: ubi etiam diversâ significatione fa-
cit [Cellui.]

Opp.

Opp. Ergo *Lilius* falsus est. Et malè quidem olet, quòd [*Crepo*] tertiæ Conjugationi tribuit.

Resp. Per me ad primam remittatur. Etli *Euyches*, ad finem secundi, hìc etiam ponit.

Opp. Sed *verriculo* opus est ut *averratur* Præteritum [verfi.] Si enim libri vertuntur ad unum omnes nusquam loci est invenire.

Resp. *Priscianus* tamen [verfi] *Servio* tribuit. Quanquam de [*Verri*] dicat ipse [*Quod usus comprobat.*]

Opp. Invito autem *Servio*, servísque ejus omnibus & singulis, nobis non *Grammaticis*, sed *Authoribus Classicis* standum est. Nec horum quisquam *Lilio* auctor fuit ut [*Laceffivi*] solum in Præterito faciat.

Resp. At audiàs velim quid quidam, scilicet *M. T. Cicero* nomine, ---- *Si vestras forte per aures Hujus nomen iit* ---- pro Domo suâ dixit, [*Nullâ*] nos laceffivimus injuriâ. Da operam sedulò, inde tandem [*Laceffivi*] forsan erues.

Opp. Antiquum obtines. Fiat modò

E

quod

quod cupias, quo jure quâve injuriâ, tuâ (ut videtur) parum refert. Quid est dolo malo agere, si hoc non sit? Quæritur, utrùm *Classicorum* autoritate ponit tantum [Laceffivi?] Tu probas, quod nemo homo it inficias, [Laceffivi] *Ciceronis* esse. *Egregiam verò laudem, & spolia ampla!---* At inquam est *Terentio* in *Phormionis* Prologo, *vetus Poeta si non laceffisset prius. Non Laceffivisset.*

Resp. Vex est & prætereà nihil: ut olim ille de lusciniâ. *Syncopatur* istic.

Opp. Audi vero. *Livius* habet [Incesserat] ab Incessi:] [Incessivi] enim, quod *Dictatori vestro* arridet, nusquam legitur. Quid ergo magis dubitem [Laceffi] dicere à *laceffisset*, quàm [Incessi] ab *Incesserat*] nullus scio.

Resp. Tibi ita videtur: aliis non item. Potest esse vel *Syncope* in Plusquam perfecto, vel *Apocope* in Præterito. Utrum statuas haud multùm refert. Perge, si videbitur, ad sequentia.

Opp. Nec quicquam sanè lubentiùs, si omnino hic sequeretur [Depso:] quod tamen huc spectare quis sit nescius? Hoc
autem

autem [Depsi] habet, *Ciceronis* Familiar. nono: [Depsiui,] *Catonis* de R. R. *Lilius* autem vester neutrum dat:

Resp. Etsi, Quòd nemo mortalium omnibus horis sapiat, verè dicatur, haud tamen *nostrò* vitio oportet verti, verbum, & plerumque parum honestæ significationis, & usûs minimè frequentis, prætermittere.

Opp. Non vitio, inquis! nequaquam certe laudi. Nam nisi depseretur farina, quomodo, quæso, fieret panis? Ergo tamen nonnunquam inter obscœna sit, id ita esse *plerumque*, haud integrum erit dicere.

Resp. Verùm sæpius saltem.

Opp. Verùm enim vero hoc est ab *equis* (quod in proverbio dicitur) ad *asinos*. Cum tamen pedem referas; instare nolo. In Quartâ Conjugatione quisnam, amabò, Præteritum [Cambsi] legitimum reddit?

Resp. Eiusdem *Charisius*, in 2do, bis meminit. Et *Priscianus*, in 10mo, ex eodem sine vituperio idem recitat.

Opp. Horum verò neuter

Classicus. At optimè tamen de Republica literariâ cum uterque meritus fuerit, in medio, quicquid sit, relinquere non recuso. Haud autem sic abibis cum [Salio] significante [Salto.] [Salii] enim pariter ac [salui,] quod solum ponit *Lilius*, optimis est inusu. Præsto est *Virgilius*, Georgicorum 2do --- *Uncti fallere per utres*, inquit ille. Et alii aderant, ficubi opus fuerit.

Resp. [Salui & Salii] ejusdem sunt propemodum soni. Et literulæ istæ [u] & [i] tam à *Typographis* quàm *Librariis*, alia pro aliâ, facillime pingi possunt. Ut verò hodie se nobiscum res habet utrumque exprimi, quàm alterutrum supprimi, melius esse puto.

Opp. Facis quidem ut Musarum decet alumnus. Superest tantum ut doctissimus *Varro* cuidam *Bruto*, *Quisquis fuit ille virorum*, jure præteratur tuo.

Resp. Certè si *Varronem Brutus* iste corrigat, mox sistet se Adagium, *Sus Minervam*. Quid autem tu tibi hoc sermone velis, paucis expedi, quæso.

Opp. Dicam rotundè, & apertè. Pro
[Ami-

[Amicui *Diomedes*, in 1mo. *Brutum*, istud animal pene dixerim, testem adhibet. Idem verò ibidem *Varronem* laudat pro [Amixi.] Ultri jam eorum stare æquum esse putas?

Resp. *Varroni* dubio procul: nisi duplex statuendo Præteritum, utrique fidem habeas.

Opp. Verùm nec *Brutum* est in medio; nec alibi uspiam invenitur [Amicui.]

Resp. Quid verbis opus est? *Varronem* sequi longè tutissimum.

Opp. Æquum profectò dicis. Et nos in pristinam sic reductos esse gratiam, tibi gratulor, mihi gaudeo. Sed manum jam de tabulâ. Tibique indies progressus meliores (*Acerrime Propugnator*) opto. Vale.

Resp. Alii se tamdiu à Spartâ quam nacti sunt adornandâ detineri haud æquè ferunt. Cedamus igitur, ut primum (*Oppugnator strenue*) te certiolem feci, me tibi, & gratias agere, gratiâque tibi apud Numen summum ex animo vovere. Vale tu quoque.

Quæstio Secunda.

*An Regulis de Compositorum Præteritis
tutò stetur? Aff.*

Opp. **A**T negatur rectius, inquam e-
go. Istis enim qui steterit
regulis, à *Veritate* stare minimè potest.
Quod tibi mox effectum dare, in me re-
cipio.

Resp. Quid *verba* audiam, cum *factis*
opus est? Quin ambages mittis, & sta-
tim irruis?

Opp. In ruinam sat citò vestram. Re-
gulæ sic incipiunt: *Præteritum dat idem
simplex & compositivum, &c.* Sed, heus
tu, [*Compositivum*] istud ex *composito*
tam *compositè* miserum versiculum clau-
dere fecistis, necne? Miror unde sit,
vocabulum tam *Authoribus* quàm *Lexi-
cographis* prorsus incognitum! Ex *Ulysse*
foran, (*Qui mores hominum multorum
vidis, & urbes*) si adestet, de eo aliquid
immolesceret.

Resp.

Resp. *Egregius fumi venditor!* Verum aliquid monstri subesse puto, te, *talem artificem*, hunc nodum (vix plusquam *Gordium* sine ferro non posse solvere. Utut sit, operam meam tibi non gravior, cum tam grata sit futura. Aures ergo ne peregrinentur. [Compositum] civem esse, fateberis ipse. Si verò per *Epenthesis* interferas [i] vocalem, & [v] consonam in ultimâ syllabâ, quod *Poeta* solent quàm sæpissimè, [Compositivum] non erit amplius peregrinum,

opp. *Papæ!* Quante hic verborum apparatus! Verum tandem *Parturiunt montes, nascetur ridiculus mu.* Nam *Lilius* credo, *Nec fonte labra proluit Caballino,*
Nec in bicipiti somniavit Parnasso,

- Ut repente sic Poeta prodiret;

& *Epenthesis*, certò scio, definitur, *Interpositio litera vel Syllaba in mediâ dictione.* Verum [i] Vocalis, & [v] Consona non sunt *Litera*, quippe duæ, nec *Syllaba*, isto ordine, ullo modo possunt fieri. Quid nunc [Compositivum] misero fiet?

Resp. Profectò me tui miseret, qui, ut dicitur in proverbio, *de Asini umbrâ, Et cælum terra miscebis, & ignibus undas.* Oro te, jam tandem valeant nugæ, & agatur seriò.

Opp. Esto: longum valete nugæ. Per jocum enim, ut videtur, osti bi pene obturatur. At bonâ fide velim respondeas, ubi [Replicui] in Præterito fiat obviam?

Resp. Tibi verò ubi occurrit [Replicavi?]

Opp. Euge! Hoc est, *clavum clavo pellere*; & aliquid amplius.

Resp. Scilicet, *malo nodo malus querendus est cuneus*, aiunt.

Opp. At incassum omnia. Est enim [Replicâsset] *Plinio*, in Epistolis; & [Replicatâ] *Cognomini ejus*, Libro 34to. Cap. 8° [Replicui] autem tuum *Nemini*. Quid & *Siccine clavum Herculi extorquere speras?*

Resp. *Hercle* non. Verum ubi legerim, mihi nunc temporis in mentem non venit: aliàs forsan, vel aliud agens, facile in memoriam revocabo. Inter *Herculeos*
enim

enim labores recenseri minimè placet.
Pergere tibi licet, si cordi est.

Opp. Exulet interim à *Grammaticâ*
[Replicui,] & in locum ejus subeat [Cu-
curri] quando componitur cum [per,
pro, con, & de] perinde accum [præ]
& [ex,] quanquam *Lilius* solis [Præcur-
ro] & [Excurro] geminationem dat.

Resp. Potèſne verò testes idoneos ad-
hibere, qui geminationem cum istis Præ-
positionibus asseverent?

Opp. In promptu sunt. Audi *Hirtium*,
B. G. [Omnes conventus percucurrif-
set;] *Livium*, apud *Priscianum* 10mo. Et-
si ferocius procucurrissent;] *Catonem*,
ap. Eund. ibidem [Concucurrisse omnes
adversarios;] *Casarem* in B. G. 2do. [Ad
cohortandos milites decucurrit.]

Resp. Quantum video, nisi te fallit
memoria, nonnihil hîc erratur.

Opp. Quasi id mirum esset: cum [Di-
mico, Discrepo, & Increpo] omittan-
tur; quæ tamen cum *Applico*, *Complico*,
&c; conjungi debent.

Resp. Quid ita verò? Nam tametsi
terminationem [ui] istis libenter conce-
damus,

damus, ideòne sequitur ut [Avi] etiam gratis demus ?

Opp. Gratis inquis ! Non ; verùm *Livii gratiâ*, (apud *Prisc. 9.*) Cujus verba sunt [*Collatis signis dimicatum* ;] *Ciceronis* etiam, cujus sunt [*Discrepavit ex Antonii divisione*] de *Orator. 2do.* citante *Alvaro* ; denique *Plauti*, cujus [*Increpavit filium*] *Mostell. Act. 3.* En tibi virum satis benignum.

Resp. [*Emicavit*] certè rectè prætermisit. *Quintilianus* enim libro primo istud improbat.

Opp. Siccine sentis etiam de [*Elicui* ?] Habe *Livii* verba, libro 5to. [*Ad Colloquium vatem elicit.*] *Cello*] item compositum (nisi cum *per*) *Cellui*, non *Celli*, facit.

Resp. Quid autem si dicam, [*Cellui*] potius fit ab antiquo *Cellco*, secundæ, non *Cello*, tertiæ Conjugationis ? Certè [*Excelleo*] *Ciceroni* placebat, cum filio suo sic loquebatur, [*Quare effice ut excelleas.*]

Opp. *Ciceronis* esse fateor, cui tamen [*Excello*] longè sæpius est in ore : quod

ex-

exemplis plurimis, si opus esset, confirmatum irem. [Præcello, & Antecello] passim occurrunt : at in secundâ Conjugatione nusquam.

Resp. Hoc tamen *Lilio* absolvendo sufficit.

Opp. A tanto quidem ; a toto minimè ; Sed novam contraxit culpam , eamque duplicem , dum [Circumsteterint] *Ciceronis* in primo ad Atticum, Ep. 15ta & [Restaverit] *Propertii*, in secundo, sempiternis tenebris dedit.

Resp. Nec tanti sunt ut in lucem revocari debeant. Dicit *Cicero*, fateor [ut me circumsteterint ;] sed semel tantum : canit *Propertius*, [Nec si post Stygiàs aliquid restaverit undas :] secundò non item. Nec quisquam alius, quantum scire liceat, de his exemplum capere ausus est. Non ergo fuit de nihilo quòd ea prætermissa fecit. Cum [Abscondo] autem rem aliter se habere lubens concedo. Tam [Didi] enim quàm [Di] in Præterito facit. Quibus testes sunt *Plautus* apud *Priscianum*, in *Iomo* & *Nonius*, cap. 2do.

Opp.

Opp. Equidem facis ut liberalem decet : nisi forsan (quod vulgò dicunt) *Alterâ manu fers lapidem, dum panem ostentas alterâ.* Regulam enim proximè sequentem [Verba hæc simplicia] rectam pronunciabis : Nonne ?

Resp. Siquis eam obliquitatis infimulet, è vestigio rectam dare conabor, ne dubites.

Opp. Scilicet operam dabis sedulò. Interim verò ut *Ovidiani* obliviscaris moniti noli, quæso, committere. Sic sonat, *Causa patrocínio non bona, major erit.* Hercle autem non solùm causæ tuæ cum dispendio, quin famæ etiam, hoc aggredieris. Nunquàmne legisti [Anhelo] *Commendo, Conjecto, Digredior, Refercio, Perpetior, Accepto* & similia ?

Resp. Sæpius quidem, & agnosco quod

Vocalem primam presentis in E sibi mutant. Quid inde eventurum ?

Opp. *Lilius* vester nil tale innuit.

Resp. Nec quò minùs ita sit, ipse quicquam renuit. Et qui negotium quod susceperit bene conficit, is sanè probi

probi functus est officio viri. Id verò *Lilius*, hîc saltem loci, ad amussim facit. Ex omnibus enim istîc memoratis, ne unum quidem invenies quod non *A* in *E* mutat; at de reliquis nihil omnino est professus: ut ex primis verbis patet [*Verba hæc simplicia*] non alia. Et nunc subductis rationibus, *Quid dignum tanto tulit hic Vir savus hiatu?*

Opp. Tibi verò certè *Fœnum* est in cornu: qui teipsum adeò verbis propè exanimâsti. Sed verba das, namque -- *Amphora cœpit Institui, corrente rotâ cur urceus exit?*

Authoris mens fuit hâc Regulâ quot verba in Compositione mutant [*A*] in [*E*] palam facere. Et istiusmodi omnino decem, aut eò circiter, esse statuit. Eoque, alia plurima, quo jure, quâve injuriâ facile est videre, foras ejecit. Viden' quam bellè te gessisti, dum causam malam pejorem defendendo reddis?

Resp. At firmavit, inquam, fidem. Quippe eorum duntaxat, quæ recitâset, causam egit.

Opp.

Opp. Reliquis ejusdem classis penitus derelictis. Scilicet æquisimus hic *Fundex* partium studio fuit abreptus. Demus autem veniam, cum *Hydra altera hic secunda restat*. Quid, quæso, [de Dejero & Pejero,] compositis à *Furo*, fiet? Annon *Vocalem primam in E sibi mutant*?

Resp. Verùm de [Conjuro, Adjuro, & Ejuro] *rumorem ipsum jam rancum esse* te putare nolo. Ideoque Vocalis prima in omnibus non mutatur. Etiam *Planto est* [Dejuro,], *Rudentis Actu 510*; & [Perjuro] *Horatio, Sermonum 2do*.

Opp. Utut sit, certè [Dejero & Pejero] sunt in usu frequentissimo: quod a *Grammatico* significari debuit. Præterea, quædam ex his quæ vocalem mutant plerunque, in nonnullis tamen compositis non omnino mutant. Verbi gratiâ; [Ablacto, Amando, Demando, Pertracto, Retracto] & similia sunt indicio.

Resp. Ejusmodi tamen omnia lectione sedulâ melius innotescunt.

Opp.

Opp. Eadem tibi quoque est sententia de [Posthabeo] in sequente Regulâ: Nonne?

Resp. Nec opus sanè; cum, te nondum nato, istud in librorum margine solet imprimi. *Moves*, fateor, sed *nihil promoves*.

Opp. Te forsan iudice. Sed quomodo [Pango dans pegi] huc irrepfit? Quia enim Vocalem præteriti retinet, ad *Hac si componas pertinet*.

Resp. Verum, *Non vacat exiguis rebus adesse Fovi*, inquit Poeta. Etsi autem tu *Jupiter* esse nolis, saltem fac *vir* sis, quæso.

Opp. Et *qui ver siem*, tuo cum dispendio, mox senties. Quid causæ fuit, cedo, cur hic omittatur antiquum [Causo?] Ejicitur [A] in compositione, necne? Siquis veterni *Lilium incuset*, eum *excusare* potest nemo, dum [Accuso, Incuso, Excuso,] & similia extant. Ecquid me *promovisse* jam concedis?

Resp. Equidem dare non Recuso. [Causo] enim (jamdudum obsoletum) cum [Plaudo] illum fugere. Nam
[Sup-

gere. Nam [Supplodo, Explodo, & Complodo] semper leguntur. Applaudo quidem servat. Et, si [Existimo,] & [Obedio] huc referas, non ægrè feram; quòd ex *Æstimo*, & *Audio* hæc nascantur.

Opp. *Quantum mutatus ab illo*, qui fueras dudum. Euge: benignus es, qui, tanquam *Sorex*, tuo seipsum prodis indicio. Verùm, cum habeamus confitentem reum, æquum est ignoscere. Sed in ultimâ Compositorum Regulâ nonnihil sane desideratur.

Resp. At jure, necne, quæritur?

Opp. Jure rogas? Etiam summo.

Resp. Verùm *Fus summum summam esse injuriam*, oblivisci non oportet. Quid autem defit, ostendas velim.

Opp. Id ipsum ago. Nam [*Ago*] compositum cum [*Circum*] nil omnino mutat: nec mutabit unquam, etsi toto orbe *circumagas*.

Resp. Nec Regula est culpanda, ne mutanda dicam, ob rem tantillam. Reliqua enim Composita, scilicet [*Abigo*, *Adigo*, *Exigo*, *Subigo*, *Redigo*] & cætera,
præ-

præter [Perago, Satago, Cogo, & Dego]
à Lilio excepta, utrumque [Circuma-
go,] mutant vocalem.

Opp. Sed narres, obsecro, quis unquam
de [Coimo] vel fando audivit? Coe-
mo] quidem primâ fronte bene notum.
Hæc si componas] tamen vult vocalem
primam verbi [Emo,] sine exceptione, in
[i] mutari.

Resp. Si Componatur nempe, & so-
lùm in Præsenti.

Opp. Sic intelligo.

Resp. Verùm [Adimo, Eximo, Peri-
mo, Interimo, Redimo] & siqua sint alia,
mutant vocalem in [i.] Ergo unicum
[Coemo] pretermittere erratum est le-
vissimum.

Opp. Acriùs instare nolo: receptui ta-
men canere nequeo: eò quod Composi-
tum [Supersedeo] non hinc excipitur.
Assideo, Confideo, Obsideo, Possideo, &
cætera agnosco quidem. Qui verò [Su-
persideo] seriò dixerit, *Naviget Anticy-
ras.* Nullus enim *Author idoneus* tale
quidquam unquam peperit.

F

Resp.

Resp. Nec *Lucina* eò invocanda est ;
lucē potiùs, per me, æternùm careat. Si
quando *veritas* obstetricis manu indige-
re videatur, pro eo ac debemus, ultro da-
mus: sin error precibus fatiget, obtun-
dat, enecet, *verba sunt mortuo*. Hic au-
tem *lapsus* haud in *culparum* numero jure
recenseri possit.

Opp. Equidem tam probum te præsti-
tisti virum, ut nihil supra. Et ob istud
dictum non tantùm diligi, quin amari e-
tiam, es dignissimus. Atquì tempus est,
apud ipsum [Superfedeo,] pluribus su-
perfedere verbis ; aliisque de Sequenti-
bus Regulis disputandi copiam facere.
Ex usu nostro amica hæc sit concertatio,
oro : túque, mi Amice, longùm vive, &
bene vale.

Resp. In eadem tecum effundor vota :
téque *suavissime* studiorum Consors, be-
ne, feliciterque valere cupio.

Quæ-

Quaestio Tertia.

An Regula de Verborum Supinò, & quæ
sequuntur falsi teneantur? Neg.

Opp. **N**egatur, inquis? Aude aliquid
brevibus Gyatis, & carcere
dignum,
si vis esse aliquis. ----- Quid enim ti-
meas? Annon ipse Phaeton de paterno
præcipitatus curru Ovidiano adhuc cele-
bratur carmine, Quem si non tenuit mag-
nis tamen excidit ausis? Tibine pejus
aliquid eventurum credis?

Resp. Hui! Tam citò, Projicis ampul-
tas, & sesquipedalia verba? Homo videris
per paucorum certè hominum!

Vis ergo inter nos quid possis uterq; vicissim
Experiamur? --- Age: in causæ atrem
invade.

Opp. Id quidem ago. Para te ocyùs.

Resp. Paratum invenies, peritiam non
dico.

Opp. Haud parcam igitur; quia ipsi
[Parco] Lilius non pepercis in [Ci sic
etum; ut, vici victum.] F 2 Resp.

Resp. Non Parcit, inquis, cùm ne *summis quidem digitis tangat!*

Opp. Nempe *amicus summus* tantùm pedes amputavit, & in æternum claudicare fecit. *Supina* enim omnia (dictu nefas) penitus tollit.

Resp. Sed, *Vince animos iramque tuam* obsecro. Ex bello Grammaticali mutilatum invenit, & in *Nosocomio* locavit [*Hac raro aut nunquam retinebunt verba Supinum*]. Humanum profectò factum!

Opp. Ad *populum phaleras*.-- Quid ego verba audiam cum facta videam? Victor rediit sine vulnere; *Supinorum* spoliis onustus. Testes sunt in medio probatissimæ fidei. Audi *Plinium*, 33^{tio}. cap. 4to. [*Italiæ parcitum est* ;] & *Suetonium*, in *Tiberio*, [*ne nepotibus quidam parsurus.*] Quid sentis? Nonne humanissimè tractavit, qui rebus spoliavit omnibus!

Resp. Multùm sanè desudâsti, sed interea loci *oleum* (quod aiunt) *operamque perdis*, nisi [*Parcitum est*] & [*Parsurus*] *Supina* esse monstres. Hic autem labor esset *plusquàm Herculeus*.

Opp.

Opp. Quasi e *Supinis* non immediate fluant? Potin' oblivisci [*Verba in or admittunt ex posteriore Supino* [*Præteritum..*] Aut nunquam didicisti Rudimenta Anglicana, quæ *Participia Futuri* in [*Rus*] a posteriore *Supino* formari docent, addendo syllabam [*Rus?*] Istis si steteris [*Parciturum & Partum*] in *Supinis* prioribus, luce clariora meridianâ fient.

Resp. Verùm pace tuâ [*Pariturus, osurus, moriturus,*] cum sexcentis aliis, præter analogiam a verbis suis deducuntur, ut in *Grammaticâ* nostrâ est videre. Adhuc igitur sub iudice lis est: et præstaret meâ sententiâ in aliquid aliud operam impendere.

Opp. Esto: sævire nolo, cum te tam facilem præbeas. At audi, [*Fressum*] *Supinum* est verbo [*Frendeo;*] *Passum* itidem [*Pando;*] & [*Tusum*] *Tundo;* æquè ac *Pansum* ac *Tunsum*. Verùm aut incscio, aut invito *Lillo*, omnia.

Resp. Utrum mavis parum refert. Ais enim solummodo, non probas.

Opp. Eu, probø. *Festus* habet [*Faba fressa;*] *Columella*, in 2do [*Cicera fressa.*] Quid amplius debeo? F 3 *Resp.*

Resp. Nonnullis autem, nec indoctis, hoc videtur esse nomen. Age verò ubi [Tusum] & [Pansum] est invenire?

Opp. [Dispanſæ] est *Lucretia*, in primo: [ſuſa] *Plinio*, in 22do. cap. 13. & [Obtuſa] *Poetarum Principi*; *Ænead.* primo.

Resp. Verum enimvero [Dispanſæ & Obtuſa] & Participia ſunt, & Compoſita, quibus a Simplicibus ſæpiſſime eſt diverſa ratio. Hoc eſt (ut vulgò dicunt) *Pugtare jugulare plumbeo*. Enſem ſtringe.

Opp. Nempe ad internecionem Regulas eſſe caſas poſtulas? Me tibi ſar morigerum mox habebis. [Nectum] tantum ſit Supinum a [Neco.] Nec tamen uſpiam invenitur extra compoſitionem; & [Necatium] ſimplex nuſquam non occurrit.

Resp. Nunc quidem temporis ubi [Nectum] legerim in mentem non venit. Quis autem [Necatium] utitur?

Opp. *Salluſtius* in *B. Jugurth.* habet [Jugurtham necatium ſibi traderent:] & *Author ad Herennium* [Veneno necatium] libro 3^{tio}.

Resp.

Resp. At respondeo, *Sallustius* antiquorum usui nimis indulgere videtur: & de libris ad *Herennium Aldus* sic dixit, Quis illorum author fuerit, *Grammatici certant, & adhuc sub iudice lis est.*

Opp. Tu vero *Soli lumen inferri cupis*, ut videtur mihi. Num arrident tibi *Ovidiana* opera? Is, *Tristium* 1mo, *Eleg.* 2da sic loquitur, *Ore necaturas accipiemus aquas.* An tibi sapit *Suetonius*, qui in *Tiberio*, cap. 54to. his verbis utitur [Hostes fame necavit?]

Resp. Et si quod *regeram* minimè desit, malo tamen missum facere, quàm super re tam levi operam ludere.

Opp. Frugi homo es, qui mittis sponere, quod tenere non potes. Age verò: [Piso] tam [Pisitum] quam [Pistum] habet, teste *Columellâ* in 8vo. [Pecto] quoque [Pectitum] pariter ac *Pexum* apud eundem. Sic [Sancitum] legitur apud *Ciceronem*, in *Officiorum* 3tio. & [Frixâ] apud *Celsum*, libr. 2do. Hæc autem omnia *Lilius*

*Tradit protervis in mare Creticum
Porture ventis --*

Resp. Sed *murem* pro *leone*, quod dici solet, ostendis. *Frixa*] nomen esse potest: *Sancitum*] semel tantum usurpatum indicas. [*Pectita*] forsan carminis gratiâ ponitur: & [*Pinfitum*] est. *Authoris rustici*, saltem agriculturæ prorsus dediti. Si noster ergo hæc de industriâ prætermiserit, quisnam, quæso preter te unum, vitio est versurus?

Opp. *Os hominis vide!* Qui tuum hoc responsum hujus faciat abeat, tecum unâ: Atque *Idem jungat vulpes, & mulgeat hircos. Ridiculum Caput!* qui per [*for*san ita se res habet] & [*sic potest esse*] *nodum, vel Herculeum*, facilè solvi putas! Longè verò turpissimè te dedisti dum *Columellam*, puræ putæ Latinitatis studiosissimum, rusticitatis infimules.

Resp. Sin verò noluit *Columella* ur, *Materiam superaret opus* -- nec ipse adeo est culpandus, nec ego probris insectandus. Utcunque istud sit, in *Compositorum Regulâ* vix quicquam desiderari poterit.

Opp.

Opp. Istic etiam causâ cades. Cedo; Composita a [Do] tertiæ Conjugationis faciunt [Ditum] in Supinis, necne?

Resp. Dubio procul.

Opp. At simplex facit [Datum:] fallitur ergo *Lilius* dicendo, *Compositum ut simplex formatur quodque Supinum.*

Resp. Ausculta verò paucis; nec multis opus est. Ipse quidem sibi satis caver, dicendo, *Quamvis non eadem stet semper syllaba, &c.* Mutatâ Conjugatione Præteritum est [Didi,] quod [Ditum] analogicè in Supino poscit: atqui non Mutatâ, ut Præteritum est [Dedi] sic Supinum solummodo [Datum:] uti in *Circundo, Possundo, & reliquis* est videre.

Opp. Hoc autem de *Lilio*, quid sibi velit, intelligere certè *Hic labor hoc opus est*; tuum quicquid sit, non *Authori*, sed *Interpreti* debetur. Sed Composita a [Sto] habent etiam [Stitum] ut clarè patet ex *Prisciani* libro nono.

Resp. Sed rarissimè: et quod ad usum quotidianum vix satis est accommodatum, *Præstaturus* enim, *Exstaturus*, *Obstaturus*.

staturus, Constatutus] &c. frequentissimè usurpantur.

Opp. Hoc autem certo certius est, quòd, etsi simplex *Censeo* facit [*Censum*] solum; *Recenseo*] *Recensum* & *Recensitum*] habet.

Resp. De [*Recensum*] non dubitatur: ubi verò [*Recensitum*] legitur?

Opp. Nôsti *Claudianum*? *Prisca recensitis evolvite secula fastis*, is audacter scribit. Forsan *Poetam* dices. Verùm tam *solutâ* quam *ligatâ* oratione eodem utuntur. Sic enim *Suetonius* in *Julio Cæsare*, [*Ex iis qui recensiti non essent.*]

Resp. Vehementiùs id negare equidem nolo. At quid prætereà culpandum invenis?

Opp. Meritas hæc Regula jam dedit pœnas: ergo, dimittatur. Sed proxima ad examen revocanda.

Resp. Equidem quamprimùm fiat, æquâ modo suspendas lance.

Opp. Quid ergo *Lilius* sibi velit per [*Verba in Or, &c.*] cognoscere esset quidem operæ pretium. Omniâne verba in [*Or,*] an tantùm aliqua designet, velim

ex-

explices. Si aliqua tantum, quid reliquis miseris fiet? Sin omnia, toto errat cœlo; quia *Deponentia*, & *Communia*, unde Præteritum formari possit, Supinum posterius non habent. Expecto quid re-
geras.

Resp. --Cornu petit ille, caveto. Quin respondere est in promptu. Nempe omnia verba in [Or] desinentia *Lilium* voluisse pro certo habeo. *Communia* enim, & *Deponentia*, æquè ac *Passiva*, Activam Vocem olim habuerunt, etsi nunc pristinæ recordantes fortunæ tantum -- *Fuimus Troes* -- ingeminant mœstè. Ideoque *Diomedes*, cum multa huiusmodi recitasset verba, pro clausulâ addit, libro primo, *Citius me dies deficiet enumerantem exempla*. Priscianus etiam in 8vo. multò pluribus memoratis, tandem ait, *Omni-um usus tam apud Caprum, quàm apud Plinium, & Probum invenies?*

Opp. Sape etiam victis redit in præcordia virtus, ut Poetarum optimus optimè cecinit. Equidem, ut verum fatear, haud frustra navasti operam. Fingenda istis ergo sunt *Supina*, unde analogicè eliciantur Præterita.

Resp.

76 *Disputationes Grammaticales.*

Resp. Rem tenes. Verbi gratia. Fin-
gatur [Fungo, funxi, functum, functu;]
inde nullo cum negotio fluet [Functus
sum vel fui.] Et sic res habet cum reli-
quis; nisi excipiantur.

Opp. Quàm optimè sanè. At de ver-
bis Præteritum activæ & passivæ vocis
habentibus aliter statuendum puto. Ut
alia enim mittam, [Passus] est a [Pan-
dor,] Venditus a Vendor,] & Merui a
Mereo,] *Lilius* autem verbi Pateo, Ve-
neo, & Mereor, hæc facit a pedibus.

Resp. Quasi non ejusdem essent signi-
ficationis !

Opp. Verùm *Occidit miseros crambe re-
petita magistros.* *Lilio* ipso judice, *Vendo*
facit [Venditum] in Supino, sic *Pondo*
[Passum;] & nunquam in *Latina Linguâ*
sub Authoribus opimis *meruit*, qui aquâ
& igni *Mereo* interdicat. Audi enim *Ci-
ceronem*, de Naturâ Deorum, ut alios ta-
ceam: *Quid enim [mereas] ut Epicureus*
esse desinas? Unde quis dubitet *Virgilia-
num*, *Ænead. 410.*

Si bene quid de te Merui--oriundum
esse?

Resp.

Resp. Hæc autem, qualiacunque sint, haud merentur ut in eadem tantas impensas faciamus. Quicquàmne tibi prætereà suppetit obijciendum?

Opp. Sanè aliquam multa, eaque longè graviora. Dormitare tantùm, an potius somno profundo obrui, videatur *Lilius*, cum [Fio] Neutro-passivis asciscat? Huic enim Præteritum ab obsoleto *Facior* mutuò dari, vel *lippis & tonsoribus notum*. Quapropter ad sequentem Regulam pertinet.

Resp. Hoc autem est captare minutias.

Opp. Pulchrè! Quid autem sentis de [Quatio, Ferio, Furo, Velcor, Medeor, Liquor, & Reminiscor?] Carent hæc Præteritis, necne?

Resp. De *suo* scilicet. Ast *aliis accepta* referunt; uti *Lilius* docet.

Opp. At *Doct̃or* ipse *doctrinam* istam dedocendus, inquam. Ecquis *Concussi, Percussi, Insanivi*, & reliqua legens non statim *Concutio, Percutio, Insanio* & cætera, tanquam Themata agnoscit? Verùm, immane quantum! hallucinatur, dum

dum verbum [Cerno] Præterito spoliatur;
& subditivum [Vidi] dono dat! Non
tamen *Plantus* solummodo, verum *Ro-*
mana parens Elequentia [Crevi] compro-
bat. Verba sunt De Legibus [Quotcun-
que Senatus creverit, populûsve ius-
serit.

Resp. Nec hac in re tibi multum ad-
versor, etsi haud magni ponderis esse ar-
bitror. De Regulâ penultimâ quid sen-
tiâs scire velim.

Opp. Mittuntur plura, quàm memo-
rantur istic. Scilicet [Labo & Nexo]
prima Conjugationis: tum [Cluco, Ce-
veo, Flaveo, Liveo, Aveo, Deñseo, Gla-
breo, Mœreo, Medeor, & Liquet] *Se-*
cunda: dein [Attollo, Vergo, Hisco, La-
basco, Furo, Caro, simplex Vado, Li-
quor, Vescor, & Reminiscor] *Tertia*: de-
nique [Cambio & Ferio] *Quarta*, carent
Præteritis.

Resp. Satis pro imperio dictum. Sed
quomodo confirmatum ibis?

Opp. Sat superque probationis est,
quòd Præterita nusquam inveniuntur.

Resp.

Resp. Et plerorumque quidem Præsentia raro. Quod in causâ fuit cur *Lilius* pretermisit. Age verò, an par numerus in ultimâ Regulâ desideratur?

Opp. Ex istis vel *Legionem* facile est contrahere. Animum advorte, quæso. Præter ea omnia quorum *Lilius* meminit, primò quotquot Præteritis carent, Supinis itidem carere necesse habent: tum Conjugationis *prima*, [Juvo] simplex; *secunda*, [Algeo, Turgeo, Fulgeo, Langueo, Niveo, & Urgeo;] *tertia*, [Clango, Sapio, Sido, & composita Abfilio, Profilio, Incesso, Refello, Respuo, & Antecello;] *quarta*, [Gestio, Ineptio, & Cæcutio] istis sunt annumeranda. En turba lepidissima foras ejecta!

Resp. Nec adeo mirum cum tantas turbas excitent. Reverà autem cum eorum pleraque apud antiquissimos delitescant, inlolutata preterire inurbanum minimè censeri debet. Ad me verò quod spectat, ut verum fatear, & hæc a te recitata, & siqua forsàn sint similia, disertim scriptis mandari longè profectò mallem.

Opp.

Opp. Facis ut virum, & literatum, & honestum, decer. Qui, dum Amici causam fortiter agas, ius & fas súsque deq; haberi minimè velis. Sed de hac re verborum satis. Quod reliquium est, Deum O. M. supplex oro (— *Quid enim nisi votu supersunt?*) ut cum eruditione, tum pietate, magis magisque indies cumulati simus. Interea, *Caput charissimum, Vive, & Vale.*

Resp. Et tibi gratias ago, idemque tecum utrisque ex animo voveo. *Amicorum summe, bene vale.*

Tantum jam superest (*Mæcenates optimi*) ad vos oratio ut revertatur nostra. Certamen singulare ter Pugiles iniisse vidistis hodie. A quâ verò parte victoria stetit vos penes iudicium esto. Nobis, utcumque ceciderit, *res duæ* maximo sunt solatio. *Prima*, vulneratur nemo, nedum trucidatur quisquam. Rem acu *Ovidius*, *Tutius est igitur fictis contendere verbis Quam pugnare manu*. *Altera*, eaque neutiquam tacenda, vos, nempe, tamdiu animo adfuitis æquo; quod nobis dudum, vel sperasse haud æquum fuit. Hoc autem

autem, siquid prætereà, Animi est verè
maximi, ad Solis instar agros non ferti-
les solùm, quinimo steriles, calore fove-
re suo. Hoc *ipsi* benignitate *vestrâ* sapi-
us experti sumus. Eoque, quamvis

--- Grates persolvere dignas

Non opis est nostræ, --- ex animo tamen
quas possumus maximas & *habere*, & æ-
ternùm *habitu*ros, pro certo *habetote*.

De Heteroclitis.

Disputationum Classis Tertia,
& ultima.

Quæstio Prima.

*An Regula Robinsonianæ de genus
& Casum Variantibus, necnon
Defectivis casu, emendatione ege-
ant? Neg.*

QUam nullæ mihi (*Domini Or-
natissimi*) in hanc arenam jam
primùm descensuro, quam nul-
læ, inquam, mihi sint vires in hoc mili-
tandi genere, cum neminem lateat quî-
cum versari soleo, egomet certè nescire
non possum. Hic nihilo fecius hodie (sic
fors tulit) pugnaturus adsum. Principio
autem, non pugnīs, nedum gladiis a no-
bis certatur; sed verbis tantum. *Teren-
tiani*

tiani enim dicti oblitos esse dedeceret valdè. *Omnia prius verbis experiri, quàm armis, sapientem decet*, inquit ille. Ad salutem ergo quod attinet, in portu sanè navigo. Tum verò de *famâ*: siquis isti minùs a me consultum fuisse contendat acriter, a scopo quidem eum haud longè aberrâsse facilitè dare possum. Sic autem mecum rem ipse reputo. Si *ingenia* acuendi *nostra*, *auresque* vestras demulcendi conatus, cum utrisque Præceptorì geramus morem, *famæ naufragium* facturus videatur; officio fungar, & *fama* valeat. Verbo vultis? *Conventus hic celeberrimus aures arrectas* habeat, *frontes porrectas* teneat, & *Adversarium* protinus, non ex *insidiis*, quin *aperto Marte* sum aggressurus.

Tibi ergo, vir bone, perfectæ, omnibusque numeris absolutæ videntur *Regulæ Robinsonianæ*, quarum meministi: nonne?

Resp. Tam citò te oblivisci par est: *Omnia quæ curant senes meminerrunt*, inquit Poeta: multò magis adolescentes, inquam ego. Tibi verò non est curæ, contra quod disputationem instituis! In

84 *Disputationes Grammaticales.*

posterum chartæ, si placet, responsum mandetur nostrum, quo certius tibi re-
fricetur memoria. *Emendatione, inquam, non egent.*

Opp. Non omnino?

Resp. Ita; juxta mentem Adversario-
rum. Quorum *Emendare*, prorsus est *E-*
liminare.

Opp. Bene se res habet. Quid tu tibi
vis jam probè teneo. Quæ autem Re-
gulæ in ipso limine cæspitant, meritò
sunt eliminandæ. Sed Regulæ *Robinsoniana* de *Heteroclitis* in ipso limine cæspi-
tant. Quid porro sequitur fac ipse con-
jecturam.

Resp. Nempe te *olere Academiam*,
quam oculis ne vidisti quidem: quid
aliud? Respondeo vero; negando eas
sic cæspitare; nec, si cæspitarent, elimi-
nandas esse.

Opp. Quam optimè! Cæspitare negas
in limine. Videamus de primâ Regulâ,
Hac genus ac partim flexum variantia cer-
nû. Num [Pergamus & Supellex] par-
tim variant Flexum? An utrumque e-
jusdem Declinationis est in utroque nu-
mero?

mero? An defensor noster invictissimus jam tandem vela vertit?

Resp. Tria sunt omnia. Ex omnibus autem istis quæstiunculis una solummodo potest affirmari. Audi verò, Versiculus iste non tantum pertinet ad [Pergamus, & Supellex] verum ad omnia, quæ sequuntur, *Variantia*. In quibus etiam sunt [Nundinum Epulum] & similia, quæ Flexum æquè ac Genus variant. Quod & *Tiresiâ cactor* facilè, si libuit, vidisse potuit. *Calculus tibi certè reducendus*, aliàs *nigro carbone* notari dignus es.

Opp. *Cretâ* intelligis; etsi verba pliusquam *Thrasonica* intonas. Apud te sis paulisper, verò. Annon tres de *Variantibus* Regulæ sint tantummodo, quarum *prima* isto versiculo inchoat, *secunda* aliter, *tertia* ab utraque diversè. Et, si libros omnes inspexeris, solius *Commatæ* distinctionem post [Cernis] invenies. Unde [Pergamus & Supellex,] quæ immediatè sequuntur, Genus & Flexum variare, juxta *Robinsonum*, necessariò sequitur.

Resp. Hoc autem *Author* certè noluit; & *Typographorum* incuriâ accidisse nullus dubito.

Opp. Quis verò idem tecum sentit? *Literatorum* sanè nullus. Utcunque sit, [*Carbasus* & *Hierosolyma*] istis adjungenda sunt: quippe in *Plurali* utrumque neutrum. Erratur igitur a *Robinsono* cum ista prætermiserit.

Resp. Et levissimè quidem. Certè [*Hierosolyma*] vox est, ne dicam *hybrida*, *Latinis* parum in usu; præterquam *Plinio* quem tu *Auctorem* habes in *Libro sexto*. Et *Carbasa* in *plurali* fit ab obsoleto *Carbasum*.

Opp. Quasi *Plinius* non sit probatus *Latinitatis Author*! Et *Ovidius*, in *Metamorph.* 1 *imo*. -- *Totâque malo Carbasa deducunt*. -- inquit. Ubi verò [*Carbasum*] tuum jam fit, aut unquam fuit, fac innotescat quæso: aliàs nullus eris.

Resp. Id tibi cum per otium licet. *Interim pergas.*

Opp. Licet pergere: quin absolvere non adeo facile. In *Regulâ* [*Dat prior his numerus*] præterquam quòd [*Fili & Capi-*

Capistri] haud uspiam leguntur, *Elysum* malè Supprimitur. *Martialis* enim in nono canit

Tu colis Elyfios. -

Resp. Suppresso [Campos:] quod aliàs solet exprimi.

Opp. At in nomen transiit, sicut *Annalis*, *Amicus*, & sexcenta alia.

Resp. Eadem verò haud ita pridem *Adjectiva*. Sin qui vir fies velis sentiam, aliò est vertendum.

Opp. Vel *Euro* ocyùs. [Delicium] facit [Deliciæ] plurali. Sic enim *Juvenalis*, Satyrâ 13tiâ. *Te nunc Delicias extra communiacenses.* At *Robinsonus* de hoc mutus tanquam piscis.

Resp. Nec injuriâ. [Delicia] enim *Plauto* est Singulare.

Opp. Optimè dixisti *Singulare*: cum *Nonius Plautinum* istud [*Antraxum*, aut *Singulare*,] affirmer. Quis ergo, nisi mentis inops, imitandum puter? Nec cuiquam erit in egrum *Robinsono* innici pro [*Gargarus*, *Averni*, vel *Tænara*.] *Gargarus* certè in exilium mittitur a *Macrobio*, *Saturnal.* 5to, nec aliorum alter-

utri hætenus idoneus invenitur testis.

Resp. Si nos jam lateant testes, *Authorem* tamen fugisse nostrum minimè sequitur. Illi præstò fuisse piè creditur.

Opp. Apage pietatem tam insulsam ! Forsan & piè credi putas [Pangæus] non dedisse [Pangæa] in Plurali Robinsoni tempore !

Resp. Forsan verò non. Legisse enim memini apud *Lucanum*, in primo, -- *Pangæa nivosis Cana jugis*--. Et *Plinianum* agnosco, in libro 21mo. [Pangæus Mons.] Inopinatò hæc preterit. Quòd tamen in tantâ verborum copiâ quis jure mirari possit? Ecquid præterea hîc loci desideratur ?

Opp. Tantum ut *Vas* & *Fugerum* (quorum pene fueram oblitus) cum *Flexura Variantibus* socientur. *Cæsar* enim B. G. 3^{tio}. habet [Vasis militari modo conclamatis :] & *Martialis* canit in sexto, [Et *Cæsar* jugeribus non onerosa suis.]

Resp. Verùm causâ cades ni melius tibi in posterum prospicias. [Vasum] olim erat singulare; cui [Vasa Vasorum] se acceptum refert. Sic etiam [Jugus vel Juger ;]

Juger ;] cujus itidem est [Jugera Jugerum.] Quantâ de spe decidisti ?

Opp. Utut sit de spe, res certè est in tuto. [Vasum] enim tuum jamdudum obsolevit : & [Jugus vel Juger] hodie nusquam loci est invenire. [Jugeris & Jugere] in singulari nonnunquam legentii fiunt obviam : [Jugerum] verò *Lippis & Tonsoribus bene notum.* Idcircoque utrumque inter Flexum variantia collocare æquum est.

Resp. Ita tibi videtur : aliis non item. Nec tamen *virgulâ Censoriâ* adhuc te donatum credimus.

Opp. Sin essem ; reterret parum, si de *Defectivis Casu* Regulas spectes. *Dictatore*, aut *Imperatore* potius, opus esset ut in ordinem cogantur istæ. Primò in *Aptotis* est vel *malorum Lerna.*

Resp. Mira narras, siquidem *vera.* Cave verò ne interea, quod vulgò dici solet, cum *Larvis lucteris.*

Opp. Mitte me, & tibi consule [Mane, Opus adjectivum, Volupe, Pondo, Nequam, Necesse, Gith, Frit, Gau-sape, Cæpe, Nef:s] & ipsum [Mille,]
cum

cum mille aliis pene dixeram, omittuntur. *Aptota* sunt etiam, ne semper in minimis verfer, Literarum nomina, Vocabula Barbara, Dictiones materialiter sumptæ; denique Infinitiva, Adverbia, & quodcunque vocabulum usurpatur pro nomine. Hæc autem omnia vel *Authorem* vestrum fugiunt, vel *Author* ista fugat.

Resp. Si pergis autem mihi quæ vis dicere; ea quæ non vis, audies: quod quidem nollem. Respondeo igitur. *Aptota* omnia recitare, prout supervacaneum esset, sic *Authori* nostro nunquam in animo fuit. Usitatiores tantum indicat, ad quæ alia etiam nullo cum negotio referri possunt.

Opp. Placet, quod absolvisti paucis: odi enim operosas nugas. Hoc autem tuo responso, prout invictus Imperator ille, Venisti, vidisti, vicisti. Nempe Literarum Nomina, Vocabula Barbara, & reliqua omnia in [Fas, nil, nihil, instar] aut saltem in [i] & [u] desinentibus, vel denique in [Tor, quot, aut numeralium aliquibus] se tanquam in *Equo Trojano* conduunt.

dunt. Mehercle verò nisi tu sis alter
Sinon nunquam exhibunt foras.

Resp. Quasi hic non eò triumphum
ageres, quòd diutius dimicare cordi non
est. At alix dudum te expectant Re-
gulæ, si forsan eas ausis aggredi.

Opp. Sed serò nimium clypeum post vul-
nera sumis. Ignosco autem. At quonam,
quæso, astu inter *Monoptota* irrepfit
[Astu? *Silius* in decimo sexto sic canit,
Non ars, aut astus belli, non dextera decras.
Viden' Nominativum singularem?

Resp. Sed una hirundo non facit ver;
inquit Proverbium. Nec pro casibus re-
liquis vel testis unus in medium proferri
potest.

Opp. Et id si darem operam, sat su-
pérque mihi sanè esset otii. Nobis suffi-
cit non esse *Monoptoton*: alius quippe
reperitur Casus. Quare autem hic omit-
tuntur [Dicis, Ejusmodi, Exspes, Inci-
tas, Inficias, Ingratiis, Nauci, Ambage
quoque, licet plurali sit integrum?

Resp. Missis ambagibus, quia, *Nemo*
mortalium omnibus horis sapit. *Homo*, non
Deus tuit, *Robinsonus*.

Opp.

Opp. Et facile condonatur. Næ ille enim--*Gallina filius alba* qui nunquam lapsus est. Sed ad *Diptota* transeamus. Ex his [Plus, Tantundem, & Fors] Triptotis : [Vicem] Tetraptotis annumerari debent.

Resp. Plus autem, & Tantundem duas solummodo terminationes habent. Fors, & Forte agnoscimus. Tertius Casus probatione eget.

Opp. Varronem habe de L. L. quarto. Dicimus Laram, Vestam, Salutem, Fortem.

Resp. Varro, fateor; præterea nemo, sic loquitur. Tu [Vicis Vici] ex eodem forsan firmatum ibis.

Opp. Quid dicas autem, cave. Quam multa, imò pene omnia tradidit Varro, inquit *Quintilianns*. Omnium consensu, Romanorum is doctissimus fuit. Sed [Vicis est *Liuii*, in primo; [Vici] *Quintiliani*, in Declamatione sextâ. Jàmne fatis tibi feci?

Resp. Sarcasmo saltem, sicut olim illa--*Satia te sanguine, Cyre*. Verùm nil moror: *Triptota* jam licet ad quæstionem abripere.

Opp.

Opp. Ergo [Precis] faceſſat iſtinc. Fruſtra deprecaberis, quippe *Nihil eſt [precis] loci relictum*, ut inquit *Terentius* in *Andriæ Actu. 3tio. Scenâ 4tâ.*

Reſp. *Archaiſmo* ſcilicet.

Opp. At *Latiniſſimo*, ſi ita loqui liceat; & in uſu frequentiſſimo. Quod ſi negabis, haud impunè feres. Imò hoc efficies, ut, quò pœnam minuas, *Nullus locus relinquatur [precis:]* quod *Idem*, *Phormionis Actu 3tio. Scenâ 3tiâ.* dixit.

Reſp. Saltem ad pergendum flecteris precibus.

Opp. Id quidem tuis vel ingratius faciam. [Dapis] etiam, [Frugis, Pecudis;] ipſumque [Jovis] dicerem *Tetraptota*: ni vocabulum iſtud [Tetraptoton] album ſit an atrum (quod aiunt) ignoraret *Robinsonus*.

Reſp. Nempe verbo tenus erravit, ut videtur, miſer: eoque adnecem uſque meritiffimò vapulet. At at,

Difficilem tenuit ſub iniquo iudice cauſam. Quasi verò dum [Frugis & Ditio- nis] Recto carere dicit (unde Vocativum iſdem deeſſe neceſſariò ponitur)
non

non *Tetraptota* fuisse luculenter satis inuisset ! Miror autem autem te de [Ditionis] ne verbum quidem fecisse.

Opp. Equidem *Relatum* simplicis nusquam inuenio : Compositi autem *Nominativus* sexcenties legitur, nempe [Conditio.] Hoc ergo audacter uterer : isto non item.

Resp. Rebus autem novis studere mihi videris, qui, contra quàm omnes hodierni sentiunt, negas [Jupiter] inflecti Genitivo *Jovis*.

Opp. At tantum videor, cum ab omni vetustate acceptum pro virili retinere nitar. *Accius* enim, *Cacilius*, & *Ennius*, olim [Jovis] recto ulupârunt ; uti testantur & *Priscianus*, in sexto, & *Appuleius*, de Deo *Socratis*. Optimè igitur *Probus* in *Catholicis* : *Jupiter* qui declinet, hujus [Jovis,] declinet hic *Phæbus*, hujus *Apollinis* ; inquit ille. Quinetiam [Nemo] (quod notetur obiter) genitivo mancum hodie plerique statuunt. At inscitè admodum. *Plautus* enim *Captivis*, Actu tertio ait, *Neminis misereri certum est, quia mei miseret neminem.*

Resp.

Resp. Equidem habeo tibi gratias ob istam rem; & observatione dignam esse puto. Unica tantum Regula superest, de Pentaptotis scilicet, examini subjicienda. Et quid sentias scire aveo.

Opp. Expediam paucis. [Ille, ipse, hic, aliquis, quilibet, & omnis] nonnunquam inveniuntur in Vocandi Casu. Quæ si excipiantur, Regula ista ad amussin, ut opinor, recta erit.

Resp. Estne tibi in promptu hoc quod dixisti ex Authoribus confirmare?

Opp. Audi *Ciceronem* pro Flacco, *O nox* [illa,] qua pene aeternas huic urbi tenebras attulisti!

Resp. Forsan *Nominativus* Exclamantis.

Opp. At res ipsa reclamationis: cum & hic, verbum sit secundæ Personæ, & loci sensus librum intuenti extra dubitationis oleam ponat. Tum de [Ipse] sic *Ovid.* in Ibin,

Ipse meas aether accipe summe preces. Dein Virgil. Aenead. 12mo. habet

Esto nunc Sol testis & [hæc] mihi terra precanti. Porro *Terentio* est in *Adelphis*

phis, *Aperite* [aliquis] *actutum ostium*.
Adde quod Fastor, 310.

Quilibet huc, dixit, *confuge, satus eris*.
 Postremò *Virgil. Disque, deaque* [omnes,]
studium quibus arva iucri, Georgic. 1mo.
 posuit. En habes *Authores* fidei proba-
 tissimæ, qui *Vocativos* istos non respu-
 unt. Quos sequaris necne, teipsum ad-
 hibeas in consilium, & tute postea judi-
 cium feras.

Resp. Cæterùm *Robinsonus Priscianum*
 sibi auctorem habet, ut minorum genti-
 um *Grammaticos* taceam. Sin quod ve-
 rum fatear, errare cum *Authoribus*, si-
 quidem id fieri possit, quàm rectè sentire
 cum *Grammaticis* præstat.

Opp. Acumen laudo; quòd te rem
 acu tetigisse certò scio. Hic sanè pes fi-
 gendus, ni nos in avia præcipientes ferri sci-
 entes prudentesque cupiamus. Sed quid
 moror pluribus? Alii jam sequentia, per
 nos, persequantur. Sat diu est, quòd
 Spartam adornando nostram desudavi-
 mus. Quàm bene res successit aliorum
 erit iudicium. Tu verò interim, *Chara*
Musarum soboles, etiam atq; etiam vale.

Resp.

Resp. Et gratias ago, *Aristarche* integerrime; & salutem tibi sempiternam opto. Vale tu quoque.

Quæstio Secunda & ultima.

An Regulis de Defectivis Numero, & Redundantibus, fides adhiberi debeat?
Aff.

Opp. **A** In' tu: affirmas? Quin ego affirmationi isti tuæ, nisi palinodiam statim canas, bellum indico.

Resp. Bellum, dicunt, *inexpertis dulce.* Verùm proverbii ne sis oblitus, *Serò sapiunt Phryges.* Eja verò; age ut lubet. Mox aciem instrue: *Es mihi sunt vires, & mea tela nocent.*

Opp. Bellicum cecini; & protinus irruo. Propria cuncta plurali non carent: ergo *Robinsonus* & ipse falsus est, aliósq; fallit.

Resp. Papæ! In *Dialecticum* pro *Grammaticastro* inopinatus incidi. Esto
H autem;

autem; adhuc plumbeo feris gladio;
quod ita *dicis* tantum, minimè *probas*.

Opp. Cuspidem sat acutam mox invenies. Cicero de Senectute sic locutus est, *Non omnes possunt esse Scipiones, aut Maximi*. Ecce Virorum propria nomina semel atque iterum, unâ eademque clausulâ, in Plurali.

Resp. Quasi non dixerat Author ad Regulæ calcem *Est ubi pluralem retinent hac, est ubi spernunt*.

Verum enimvero [*Scipiones & Maximi*] ibi loci *Propriorum* naturam quodammodo exiunt, et tanquam *Appellativa* se habent. Perinde valet enim ac si dixisset, Omnes non possunt esse *Viri fortes, & prudentes*, quales *Scipio & Maximus* merito celebrantur.

Opp. Nempe eadem de *Ovidianis* quoque in *Fastorum* 2do. sententia est ferenda!

*Una dies Fabios ad bellum miserat omnes;
Ad bellum missos perdidit una dies.*

Resp. Eam ipsam volo.

Opp. Verum in causâ non bonâ pejo-
rem te dedisti patronum. Tentandi gra-
tiâ

riâ prius stud obruli: hoc autem de *io-
sis* Viris poetam voluisse probatum
ire, & flet Soli ipsi lumen mutuum dare.
Urbiu[m] itidem nomina tantum singula-
ria facit: cum quædam ab ipso alibi, nec
ita multò post, memorata, nempe *Troia*,
& *Asbena*, sint solummodo Pluralia.

Resp. Scilicet *Authoris* senium (dolo
malo vereor) aliorum longè ac ipse vo-
luit accipis. Primâ enim fronte liquet
ex verbis ejus eum *Propria Singularia*
tantummodo intellexisse: et ejusmodi
exempla sola proterr. Verbo vis? Pro-
pria plurali carent, nisi 1° plures sint e-
jusdem nominis, 2° qualitatem deno-
tent, 3° sint pluralia tantum.

Opp. Lectori ergo semper *Delio aliquo
natatore* opus esse videtur, ut *Grammatici*
hujusce mentem eruat. Sed mitte Pro-
pria; videamus *Appellativa*. In *Masculi-
nis* plus minus, *quinque* æternâ oblivio-
ne sepulta jacent. Ea sunt [*Sopor*, *Vil-
cus*, *Pudor*, *Cestus*, & *Mundus*] pro
ornatu muliebri.

Resp. Tu verò quisnam tandem vis
haberi? Certè si Imperator esses, in
nos imperium non haberes. Quânam

ergo ratione dictum probas?

Opp. Ut mittam calculos Grammaticorum veterum, vel inde patet quòd Latinis Authoribus nusquam sunt in usu. Sin tu aliter statuas, eorum unum in medium proferri postulo. Quid? Num obmutescis?

Resp. Lex dura quidem. Quasi quisquam omnia, quæ unquam legerit, in memoriâ habeat! Siqua autem alia supersunt excutienda, præsto sum.

Opp. Quamplurima. Sin omnia persequar, quid nisi *Iliada errorum* reteneam? *Femininis* multa peregrina se, tanquam vi et armis, ingerunt; *propinqua* foras extruduntur multa. Istius sunt generis [Talio, Indoles, Taffis, Fuga, Bilis, Soboles, & Labes.] Quod constat ex Gellii lib 10. cap. 1mo. Plinii 28. 4to Gellii 19. 12mo. Horatii 4to. Od. 8vo. Plinii 20. 9no. Columell. 5. 6to. Cicero-
nis Offic. 3^{tio}. Est etiam [Pices] Virgilis Georg. 2^{tio}. Hujus autem sunt [Paupertas, Fama, Tubes, Nex, Pituita, Plebs] & similia quæ nusquam loci in Plurali leguntur.

Resp.

Resp. Nullum non moves lapidem quò *Robinsonum* erroribus irretitum reddas. Haud faustis tamen (quod dicitur) avibus. *Prioris ordinis* nomina a probatissimis, si omnino, rarissimè usurpantur pluralia. Ideoque ab eorum usu prorsus abstinere *Noster* fatius esse duxit. *Posterioris* autem, nisi *proprii nominis* pene oblitus esses, ne mentionem quidem unquam fecisses. Nam, heus tu, qui *memorem monere soles*, potin' istius *Regulæ* clausulam in *mētoriam* revocare? An magis placet me audire recitantem? Equidem fore spero ut aliquā ex parte tibi satis sit factura. Verba sic se habent, *Id genus innumera voces quas lectio præbet*:

Quam tibi præfixam cen certum collige filum.

Opp. Hem! Siccine verò; ad ravim usque? Sed rarissimè a probatissimis usurpantur, inquis. Ergo usurpantur: & a probatissimis. Quorum certè vestigia premere nobis sat erit integrum. *Clausula* autem *voces alias innumeras esse indicat; quas legendo inveniemus.*

Sine eadem instituisset rationem in omnibus Heteroclitis, nobis adesset *Ilias in nuce*; nam & tria tantum verba tot Regularum vicem implevisset, nosque pro tanto beneficio *Robinsono* in æternum devinctos fuisse dubitasset nemo.

Resp. *Bella Ironia!* Verum de fumo disceptabis si diutius istis immoraberis.
-- *Paulo majora canamus*, quæso.

Opp. Etiam nutu, fas est consequaris quod cupias; dicto igitur audientem me necesse habeas. [Delicium & Solium] inter Neutra Plurali mutilata posita, sunt procul amandanda. Id propterea, quod isti est [Deliciæ] (ut ex disputatione superiori constat) huic [Solia] apud *Plinium* 3tio. cap. 11mo. Sed [Vulgus, Fel, Ebur, Macellum, Fascinum, Lutum, Pelagus, & Sal] *neutrum* huc accersi debent, quippe Plurali spoliantur omnia.

Resp. Quasi *Robinsonus* nil tale quicquam innuisset dum verbis hisce claudit Regulam -- *Hic quoque talia ponas?*

Quæ tibi si observæ occurrent multa legentis?

Opp. Id verò tironibus multi est usus
fui

sui, qui *talìa* quænam sint, nisi disertim nominentur, nullo modo scire queant. Utut autem ista se res habeat, videamus *jã* de orbatis singulari. Ea sunt triplicia, nempe *Masculina, Feminina, & Neutra* juxta *Robinsonum*. At primò quidem meritò culpandus mihi videtur, eò quòd de *Propriis* non differuit nominatim prout superiùs ipsi sponte placitum est. Horum verò sunt minimum quatuor genera: scilicet [*Librorum, Ludorum, Festorum, & Urbium*] nomina. Verbi gratiã, [*Tristia, Bucolica, Georgica, &c. Apollinares, Circenses, Olympia, &c. Agonalia, Bacchanalia, Cerealia, &c. Gabii, Locri, Vei, Philippi; Thebæ, Athenæ; Bactra, Artaxata*] & multa alia. Secundò quòd Nomina omnium generum penitus prætermisit uti [*Quatuor, Quinque, Decem, Centum, Mille*] eum similibus.

Resp. Ad exceptionem primam sic respondeo. *Librorum, Ludorum, & Festorum* nomina sunt origine *Adjectiva* omnia; scilicet *Carmina* vel *Opera*; *Ludi* vel *Certamina*; *Festa* vel *Sacra*, subintel-

lectis. *Urbium* verò quædam disertè memorantur (quod satis sanus nemo inficias ibit) inter *Appellativa*. Quid autem refert, si liberaliter, etsi non lautè vivas. Nec qui debitum solvit partim pecuniâ, partim probis mercibus, *malum nomen* existimari debet. Ad *nomina omnium generum*, equidem prætermissa nollem: etiam *Duo*, & *Tres* alicubi inferenda vellem.

Opp. Facis mèhercle ut Musarum alumnus decet. At enim multa quoque omittuntur in Masculinis. Quæ sunt [Primores, Gemini, Proceres, Loculi, Fori, Cœlites, Superi, Interi, Posterii, Pugillares, Triplices, Annales] & nonnulla alia.

Resp. At fateri debes quædam eni hæc esse Adjectiva: quædam etiam Singulari legi: ne mirum videatur *Robinsonum* tamisse.

Opp. Utrumque lubens agnosco. Sed quæ sunt *Adjectiva origine, usque naturam Substantivorum induunt*: & quæ leguntur Singulari, vix imitanda censeo. Est quidem [Procerem] *Juvenali*, [Loculum]

Var-

Varroni [Liberi] genitivus, *Quintiliano* [Cœlite] *Oviaio*, [Quiritem] *Persio* [Quiritis] *Horatio*. [Annali] *Ciceroni*, [Fforo] *Gellio*. Verùm eruditi & viri ab his, nunc temporis, quantum scire liceat, prorsus abstinēt. De *Famininis* etiā eadem est querela. Istis enim [Vergiliæ, Apinæ, Tricæ, Vindicæ, Tenebræ, Clitellæ, Literæ, Antæ, Fortunæ, Scopæ, Gerræ, Reliquiæ & Suppetiæ] adjungi debent.

Resp. Nempe omnia memorare ex Authoris instituto non fuit, scilicet, ut tum *ediscētis* tædium levaret, tum *sedulitati* majorem stimulum adhiberet. Miror autem [Opes] te preteriisse. Quod plerique, quorum nonnulli longè eruditissimi, huc spectare asserant.

Opp. Veruntamenem *Horatius*, & *Ovidius* ire in alia omnia mihi videntur, quod pace eorum dictum velim. Illum audi Sermonum 1mo. Sat. 2da. *Dives opis natura sua*. -- Hunc *Tristium* 1mo. Eleg. 3. *Non apta profugo vestis, opifera, fuit.*

Resp. Ego verò sanè [Opis] *Triptoton* singulari putavi semper, at plurali integrum.

grum. *Sed nostrum non est tantas componere lites.*

Opp. Et. Placeat *sus cuique voluntas*, per me quidem sit integrum.

Resp. Dabio tamen procul *Apina*, & *Trica* leguntur singularia.

Opp. Fateor, verum pro *oppidulis Apulia*. Unde [*Apinæ*, & *Tricæ*] res levissimæ. Quod notatu non indignum.

Resp. Ad neutra igitur jam accedas licet.

Opp. Sum dicto audiens: & istorum Regula in eodem hæsitat luto; eodemq; quo priores, laborat morbo. Nam, [*Donaria*, *Lautia*, *Diaria*, *Præbia*, *Comitia*, *Compita*, *Parapherna*, *Biblia*, *Scruta*, *Magalia*, *Repotia*, *Cere*, *Tempe*, *Mele*; sic *Æstiva*, *Hyberna*, *Stativa*, *Natalitia*, & *Adversaria*, quæ ex *Adjectivis* sunt *Substantiva*, hîc debent inferi.

Resp. Debent sanè. Nec *Robinsoni* id ingratis fiet. Sic enim claudit Regulam, *Quod si plura legas, licet hac quoque classe reponas*. Ehodum vero tu. [*Comitium*] in singulari est *Ciceronis*.

Opp. Nec inficior. Quid tum postea?

Resp.

Resp. Ergo [Comitia,] contrà quàm tu judicas, non caret singulari.

Opp. Tu autem ipse cares iudicio, qui sic statuas. [Comitium] enim sumitur pro *convenienci loco*, [Comitia] pro ipso *conventu*. Istud est *Parliamenti domus*, (sic verbo venia, quippe Barbaro, hoc *Parliamentum ipsum*. In sensu posteriori semper & solummodo Plurale.

Resp. Bene se res habet: est enim tibi tabula post naufragium. Verùm citiùs hoc innuisse debuisti. Utcunque sit, *Regulæ de Defectivis Numero* ad *Lydi-um* reductæ lapidem jam evadunt probatæ. Ecquid habes de *Redundantibus* quod objicias?

Opp. Ecquid habeam rogas? Cum de *Redundantium ordine*, tum de *Redundantibus ipsis* scribenda *Robinsona* dica. Quod ad *ordinem* spectat, duo sunt omnino *Redundantium* genera; scilicet quæ vel *Recto* vel *Genitivo* plus satis habent. De hoc autem prorsus tacetur in tantâ Regularum copiâ.

Resp. Tu verò nodum jam (quod aint) in scirpo quæris. Etsi enim non,
quod

quod velis, totidem verbis ponat, id ipsū tamen ex *illius* Regulis facile est colligere.

Opp. Ergo pueris divinandum est. De Redundantibus autem ipsis, in *Nominativo* nempe, sexcenta transvolat: uti apud *Clarissimum Vossium, & Danesium nostratem*, est videre. Saltem *Græcorum* catalogum paulo ampliorem summopere vellem. Huc enim pertinent [*Attagen, ena, Stater, era, Narbo, ona, Siren, ena, Hebdomas, ada, Lampas, ada;*] quibus addas *Vesper, era*. Tum eorum quæ *Genitivo* luxuriant, *illi* unum solummodo est genus; nempe quæ sunt *Secunda & Quarta Declinationis*. Cū prætereā alia sunt, ad minimum, *quinque genera*. Verbi gratiā: *primò*, *Primæ & Tertiæ*, ut *Calchas, Euphrates, Ganges, &c;* *Secundò*, *adæ & tertiæ*, ut *Melampus, Oedipus, Mulciber, Sequester, &c;* *tertio*, *tertiæ & quartæ*, ut *Specus, Penus, &c;* *quartò*, *tertiæ*, cum duplici terminatione, ut *Chremes, Laches, Tygris, &c;* *ultimò*, *3tia & 5ta*, ut *Plebes, Requies, &c.*

Resp. Nec intereā dissimulare debes quorundem ex his unam terminationem
penitus

penitus obsolescere; & reliquorum rariùs inveniri. Quanquam, me quod attinet, si non memoriâ, saltem libro ut fignentur omnia operæ pretium esse puto. Quod ipse quidem facio, amicisque meis idem faciendi auctor esse soleo.

Opp. Bene profectò dictum: et meliùs longè factum. Quis enim *victricis Veritate* jacturam faciat? Illa nos captivos ducat, habeat, & æternum teneat. Non damno, sed lucro id cessurum maximo. Quid autem multis moror? *Heteroclitiorum* exercitum pro virili jam lustramus, & discentium usui (quod bene vortat) lubentes tradimus. Te verò, *Commilitonum* *savissime*, valere medullitus oro.

Tu quoq; Dux potius quam miles, vive
valéque:

Annuat & votis optimus ille Deus.

Verùm enimvero (Auditores eruditi) ne tantus, huic, inde, verborum strepitus vobis pro piaculo meritò videatur esse, malè metuo. In *Heteroclitis* diu, heu! nimium diu, versati sumus; ipsi quippe magis *Heteroclitij*. Ex triplici
isto-

istorum ordine *Variantia* ducunt aciem.
 A nobis sæpius *variatur* esse, tam mente quam linguâ, idque ab ipso limine, inficias ire non possumus. *Defectiva* constituunt agmen. Ah! Quoties, cum vera *Ratio*, tum pura *Oratio* in altercandi æstu, utrumque *defecit*! *Redundantia* cogunt agmen. Nos etiam satis superque, nimium *abunde*, inani nostrâ logo. machiâ vestrâ patientiâ abusi sumus. En vobis *confitentes* reos. *Fassus* ignore: *supplices* in gratiam recipite. Hoc nobi solum est in votis; præterquàm quòd Vobis omnia fausta ac felicia ex animo vovemus in æternum.

FINIS.

*These Books are Printed for, and to be sold
by Robert Boulter at the Turks head in
Cornhil, over against the Royal Exchange.*

THe present State of the *Ottoman* Empire, containing the Maxims of the *Turkish Politie*, the most material points of the Mahometan Religion, their Sects and Heresies, their Convents and Religious Votaries, their Military Discipline, with an exact computation of their forces by both Land and Sea. Illustrated with divers pieces of Sculpture, representing the variety of Habits amongst the *Turks*. By *Paul Rycant Esq;*

Books in Quarto.

An Exposition with practical Notes and Observations on the five last Chapters of the Book of *Job*, by *Joseph Caryl*.

An exposition upon the first eighteen verses of the first Chapter of the Gospel of *St. John*, *John Arrowsmith, D.D.*

Husbandry spiritualized, or the Heavenly use of earthly things, consisting of many pleasant Observations, pertinent Applications, and serious Reflections and such Chapters concluded with a Divine Poem, by *John Flavell*.

Books in Octavo.

Schola Wintoniensis phrascs Latine, the Latine phrases of *Winchester-School*, Corrected and much augmented in this sixth Edition, by *H. Robinſon, D.D.*

The ground of Arts, teaching the perfect
work

work and practice of Arithmetick, both in whole Numbers and Fractions, after a more easie and exact form, then in former time hath been set forth, by *Robert Rewed*, D. in Physick.

A Clond of Witnesses, or the Suffers Mirror, made up of the Swan-like Songs, and other choice passages of several Martyrs and Confessors, to the end of the sixteenth Century in their Treatises, speeches, prayers by *T. M. M. A.*

Artificial Arithmetick in Decimals, shewing the original ground and foundation thereof, with the Quintessence of the Golden Rule, the true Valuation of all annuities and solution of all difficult Questions of that Nature, also to find a distance at one station, an Art never till of late invented, and not till now published, together with divers uses and applications thereof, very useful and necessary for Gunners, Seamen, and Surveyors of Land, by *Robert Jagger*.

A Saint indeed, or the great Work of a Christian, opened and expressed from *Prov. 4. 23.* being a seasonable and proper expedient for the recovery of the much decayed power of Godliness among the professors of these times, by *John Flavel*.

Annotations on *Ecclesiastes*, by a Reverend Divine.

A Manual of the Private Devotions and Meditations of *Lancelot Andrews*, late Lord Bishop of *Winchester*. *FINIS.*

in
re
th
k.
r.
o-
nd
l-
y
y-
-
-
c,
n
o
r
-
as
s,
-
-
a
.
t
f
c
I
.
o

BODLEIAN LIBRARY

SHELFMARK

8° P 170 (1) A

PHOTOGRAPHIC ORDER NO.

B

PHOTOGRAPHE
OXFORD UNIVERS

SCALE IN INCHES

SCALE IN CENTIMETERS

ARY • OXFORD

) Ant

BPC 3263

APHD BY
ERSITY PRESS

INCHES

ENTIMETRES